

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 130, ЧИСЛО 36, П'ЯТНИЦЯ, 8 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

1893

Vol. 130, No. 36, FRIDAY, SEPTEMBER 8, 2023

\$2.00

Ентоні Блінкен прибув в Україну

Державний секретар США Ентоні Блінкен з Міністром закордонних справ України Дмитром Кулебою на Берковецькому кладовищі. (Фото: X-сторінка Дмитра Кулеби)

КИЇВ. – Державний секретар США Ентоні Блінкен 6 вересня прибув в Україну та розпочав свою візиту із вшанування пам'яті загиблих воїнів на Берковецькому кладовищі.

Державний секретар США зустрінеється з Президентом Володимиром Зеленським і Прем'єр-міністром Денисом Шмигалем, міністром

закордонних справ Дмитром Кулебою, щоб обговорити поточний контрнаступ України та майбутні зусилля з відновлення та відбудови.

Е. Блінкен обговорить енергетичні, безпекові та гуманітарні потреби України, а також те, як США можуть продовжувати підтримувати Україну в цих сферах. (Укрінформ)

Новий Міністер оборони Рустем Умеров

КИЇВ. – 6 вересня Верховна Рада призначила Рустема Умерова на посаду міністра оборони України. За призначення Р. Умерова проголосували 338 парламентаріїв.

Р. Умеров – український політик і бізнесмен кримськотатарського походження, народний депутат IX скликання, обраний до Верховної Ради від політичної партії „Голос“ упродовж 2019-2022 років. До призначення Міністром оборони обіймав посаду голови Фонду державного майна.

Р. Умеров у велику політику прийшов у 2019 році, коли партія „Голос“ увійшла до Верховної Ради. У 2020 році він розпочав парламентські слухання щодо деокупації та реінтеграції Криму, брав участь у перемовинах щодо обміну полонених. З його допомогою вдалось повернути зокрема й оборонців „Азовсталі“.

Верховна Рада 5 вересня проголосувала за відставку Міністра оборони України Олексія Резнікова, який напередодні подав заяву голові

Міністер оборони Рустем Умеров

Руслану Стефанчуку. За відставку проголосували 327 депутатів, проти 4, утрималися 11.

Перед голосуванням депутати заслухали звіт О. Резнікова про 552 дні роботи на посаді міністра оборо-

(Закінчення на стор. 19)

ХРОНІКА ВІЙНИ

Українці закріплюються на досягнутих рубежах

На Лиманському та Бахмутському напрямках війська Росії вели безуспішні наступальні дії у районі Новогорівки, Білогорівки та північніше Кліщіївки. Важкі бої тривають. Відбулося 12 бойових зіткнень, під час яких противник втратив 260 бійців і два десятки військової техніки.

Українська легка піхота просунулася на позиції за протитанковими ровами і перешкодами „зуби дракона“, які є частиною російської оборони в окупованій західній частині Запорізької області. Українські військові досягають успіхів у безпосередній близькості від ще не прорваного російського оборонного рубежу, який проходить на північний захід від Вербового на північ від Солодкої Балки.

На Таврійському напрямку поблизу населених пунктів Роботине й Новопротоківка українці мали успіх, закріплюються на досягнутих рубежах, ведуть контрбатарей-

ну боротьбу. Втрати ворога – 172 вбитими, пораненими та полоненими, а також 20 одиниць техніки, три склади боєприпасів та пункт управління.

У тимчасово окупованому Луганську підірвали одного з ватажків терористів ЛНР Юрія Афанасьєвського, який відповідав за роботу „митниці“.

Російська армія вбила в Україні 503 дитини і ще 1,120 дітям завдала поранень.

Під час робочої поїздки на Донеччину Президент Володимир Зеленський відвідав бойові бригади, які ведуть наступальні дії на Бахмутському напрямку, зустрівся з командувачем Сухопутних військ Збройних сил України, командувачем оперативно-стратегічного угруповання військ „Хортиця“ Олександром Сирським і заслухав доповіді про оперативну обстановку.

Укрінформ

Коломойського посадили за ґрати

Ігор Коломойський в суді. (Фото: Укрінформ)

КИЇВ. – Шевченківський суд Києва обрав запобіжний захід олігарху Ігореві Коломойському 2 вересня. Суд взяв його під варту на два місяці з альтернативою у вигляді застави в понад 509 млн грн.

Президент України Володимир Зеленський не став напрому коментувати обрання запобіжного заходу олігархові І. Коломойському. Натомість у вечірньому зверненні він згадав своє бачення України після вій-

ни: „Безумовно, ми захистимо Україну та повернемо свободу всій землі. І кожен із нас відчує, що це буде Україна інших правил. Кордони – ті самі. Демократія – напевно, така ж бурхлива. Свобода – одна з найбільших у Європі, як і завжди. Але точно без багатолітнього „як завжди“ щодо тих, хто грабував Україну та ставив себе вище, ніж закон і будь-які пра-

(Закінчення на стор. 2)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Відремонтовано міст через Ірпінь

КИЇВ. – На Київщині відкрили всі чотири смуги для проїзду автотранспорту відремонтованим міст через Ірпінь на трасі М-06 Київ-Чоп, одній з головних транспортних артерій України. Міст був зруйнований на початку повномасштабного вторгнення російської армії в Україну. Після звільнення Київщини була збудована тимчасова об'їзна дорога. Всього від початку року по всій Україні відновлено 19 мостів. Ще на понад 60 тривають будівельні роботи. Наприкінці серпня Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України завершило роботи з будівництва моста довжиною 109 метрів, який з'єднає громади Миколаївського та Вознесенського районів Миколаївської області. (Укрінформ)

■ Ліквідували наслідки прориву греблі

КИЇВ. – Україна завершила ліквідацію наслідків повені, що виникла через руйнування греблі на Каховській ГЕС. При цьому вдалося уникнути спалахів інфекційних хвороб, зокрема холери. Про це повідомив заступник міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар Ігор Кузін. За його словами, на постраждалих територіях було розгорнуто три інфекційних пункти. Понад три тисячі людей із гострою кишковою інфекцією були обстежені на холеру. Її не виявлено в жодному випадку. Дослідження морської та річкової води з поверхневих водойм триватиме й надалі. Також з липня на територіях постраждалих громад, де вода повністю відступила, а земля підсохла, фахівці дослідили понад 100 проб ґрунту на територіях Миколаївської та Херсонської областей, що зазнали затоплення. (Українська правда)

■ Мати і донька повернулись на протезах

Львів. – Мати і донька Степаненки, які торік навесні потрапили під ракетний обстріл залізничного вокзалу Краматорська, повернулись до Львова після року реабілітації та протезування у США. Внаслідок обстрілу мама Наталя втратила одну ногу, а її тоді ще 11-річна донька Яна – обидві нижні кінцівки. У квітні 2022 року їх кілька місяців лікували у львівському центрі „Незламні“, згодом відправили на подальшу реабілітацію до США. З ними поїхав син та брат Ярослав. Протягом року родина жила у місті Сан-Дієго. Там Наталя і Яна стали на протези. Яна Степаненко успішно пройшла у США реабілітацію і робить надзвичайні успіхи, не лише впевнено ходить на протезах, а й їздить на велосипеді та самокаті. Медики зазначають, що допоки дівчинка росте, їй щороку потрібно буде змінювати протези. 8 квітня 2022 року Росія завдала ракетного удару по вокзалу в Краматорську, загинула 61 цивільна людина, ще 121 отримала поранення. (УНІАН)

■ Італія допоможе відновити театр

КИЇВ. – Італійська сторона розпочала пошук економічних та технічних рішень для відновлення одеського Спасо-Преображенського кафедрального собору, зруйнованого внаслідок російської атаки. У ніч на 23 липня російські війська здійснили масовану атаку по території Одеси та області. Загарбники випустили 19 ракет різного типу. Удар припав на історичний центр Одеси, внесений до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Внаслідок атаки пошкоджені 25 пам'яток архітектури, зокрема Спасо-Преображенський кафедральний собор. Про результати зустрічі виконувача обов'язків Міністра культури та інформаційної політики Ростислава Карандеєва зі спеціальним посланником Міністра закордонних справ Італії, координатором робочої групи від Італії з питань відбудови та зміцнення стійкості України Давіде Ла Чечіліа інформує Укрінформ. Італійська сторона висловила готовність стати патронатом у відновленні Одеси та приєднатися до процесу відновлення собору. Також Карандеєв зауважив, що розбудова співпраці між італійськими та українськими культурними центрами на рівні територіальних громад дасть можливість відбудувати стійку Україну. Він також висловив вдячність італійській стороні за особливу увагу, приділену Одесі. (Укрінформ)

Обрали нового голову УВКР

КИЇВ. – На VII Всесвітньому форумі українців, який відбувся 25-26 серпня й зібрав 150 представників української діаспори з багатьох країн світу, обрали нового голову Української всесвітньої координаційної ради (УВКР) та її президію.

Новим головою УВКР став народний депутат України, діючий підполковник Збройних сил України Сергій Рудик. Обрано новий склад президії УВКР у складі 36 осіб, по 12 членів від організацій східної та західної діаспори та 12 осіб від громадських організацій з України.

VII Всесвітній форум українців пропонує відновити державну програму роботи із закордон-

ним українством, що передбачала конкретні механізми підтримки й допомоги представників української діаспори в гуманітарних, культурних та освітніх ділянках. Також серед пропозицій – розробити та затвердити Урядову програму із повернення за кордону тих українців, котрі опинилися за межами України в результаті російської агресії.

Новообраному керівництву УВКР пропонується розробити та запропонувати Світовому конгресу українців Меморандум про взаємодію та співпрацю між УВКР та СКУ.

Укрінформ

Папа Франциск визнав недоречність

ВАТИКАН. – Папа Франциск визнав, що його нещодавні коментарі щодо Росії, які Україна сприйняла як вихваляння імперіялізму, були невдало сформульовані, і наголосив, що його наміром було нагадати молодим росіянам про велику культурну спадщину, а не політичну.

Понтифік зазначив, що „це був випадковий

коментар, який спав мені на думку, тому що я вивчав російську історію в школі“, пояснивши таким чином причину, чому він згадав Петра I та Катерину II. Папа також заявив, що не можна скасовувати російську культуру „через політичні проблеми“.

Укрінформ

В Росії засудили полоненого журналіста

Перший апеляційний суд загальної юрисдикції (судді Мелехов, Ізотьева та Троян) засудив до 13 років суворого режиму українського військовополоненого правозахисника Максима Буткевича. Він брав участь у засіданні з відеозв'язку.

Про вирок Буткевичу 10 березня повідомив російський слідчий комітет. Його 6 березня „засудив“ так званий „Верховний суд ЛНР“. Правозахисника визнали винним за статтями про жорстоке поводження з цивільним населенням та застосування заборонених методів ведення війни, замах на умисне вбивство двох осіб та умисне ушкодження чужого майна.

За версією слідства, М. Буткевич у Сєвєродонецьку вистрілив із протитанкового гранатомета, поранивши двох місцевих мешканок. Це мати і дочка Афоніні, а також чоловік на прізвище Сахан. Усі троє не з'явилися до суду. „Суд“ першої інстанції стягнув з М. Буткевича на користь Афоніних по мільйону рублів для кожної, на користь Сахана – 700 тис. рублів, а також зобов'язав Буткевича відшкодувати повну вартість ремонту квартири.

Українські правозахисники зазначали, що підрозділ М. Буткевича не вів бойових дій у житлових масивах і не мав у своєму розпорядженні озброєння, яке фігурує в звинуваченні. Більше того, М. Буткевича не було у Сєвєродонецьку, а 4 червня його підрозділ взагалі не перебував у Луганській області.

Насправді М. Буткевич з початку червня та по 14-те число знаходився в районі Києва та Київської області. 14 червня М. Буткевич повідомив колегам, що не може зустрітися, їхній підрозділ передислокують, і він проїжджає Полтавську область.

На засідання суду прийшли правозахисники Олег Орлов та Світлана Ганнушкіна, співробітники консульств Німеччини, Великобританії та Франції.

М. Буткевич командував другим взводом третьої роти 210-го окремого батальйону „Берлінг“. У червні минулого року в районі населених пунктів Золоте та Гірське половина взводу потрапила під нічний мінометний обстріл, а вранці розвідник обманом завів українських бійців в оточення.

Максим Буткевич

М. Буткевич – колишній журналіст, у минулому він працював на українських телеканалах та „ВВС“. Став співзасновником „Громадського радіо“, де у 2013-2014 роках був журналістом та ведучим. Багато років займався правозахисною діяльністю: входив до правління українського представництва Amnesty International, громадської ради при МВС. В останні роки він координував проект допомоги біженцям та шукачам притулку „Без кордонів“. Організація допомагала, зокрема, біженцям із Центральної Азії, Росії та Білорусі. У березні 2022 року правозахисник приєднався до ЗСУ.

У листопаді М. Буткевича було нагороджено чеською премією „Історія несправедливості“. Нагороду за нього отримав батько. Одночасно з Буткевичем „судом“ на Донбасі до 8 з половиною та 18 з половиною років колонії засуджено командира групи „Азова“ Віктора Похозея і військовослужбовця того ж полку Владислава Шеля.

Грани.ру

Коломойського посадили...

(Закінчення зі стор. 1)

вила“. Він не уточнив, кого саме має на увазі, натомість подякував правоохоронцям „за рішучість довести до справедливого результату кожну зі справ, які десятиліттями гальмувалися“.

У лютому СБУ провела обшуки вдома в олігарха І. Коломойського. Вони пройшли в рамках розслідування махінацій в „Укртатнафті“ та „Укр-

нафті“.

Встановлено, що впродовж 2013-2020 років він легалізував понад пів мільярда гривень шляхом їх виводу за кордон, використовуючи при цьому інфраструктуру підконтрольних банківських установ. За даними правоохоронців, було створено кредитні зобов'язання товариства вже безпосередньо перед олігархом та всі подальші перерахування заборгованості цього товариства надходили на особистий рахунок Коломойського.

Радіо Свобода, Укрінформ

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Російський льотчик викрав гелікоптер Мі-8

КИЇВ. – Головне управління розвідки провело 5 вересня в медіацентрі „Укрінформ“ прес-конференцію з російським пілотом 28-річним Максимом Кузьміним, який перегнав до України вертоліт Мі-8. Пілот розповів, що вийшов на зв'язок з українською розвідкою наприкінці 2022 року. Операцію „Синиця“ планували близько шести місяців.

9 серпня вертоліт Мі-8 злетів з аеродрому Курськ, який розташований за 20 кілометрів від кордону, долетів до Харківщини.

Пілот намагався вмовити членів екіпажу здатися Україні. Вони злякалися і почали поводитися агресивно. Після того, як гелікоптер приземлився, вони побігли в бік кордону. Можливо, що їх ліквідували.

Коли гелікоптер перетнув кордон, по ньому почали вести вогонь. Ймовірно, то була російська сторона. Пілот отримав поранення у ногу зі стрілецької зброї.

Російський пілот стверджує, що від початку повномасштабного вторгнення він виконував тільки транспортні операції з перевезення військових або вантажу, був у Маріуполі та Бердянську. Гелікоптер зараз перебуває у складі авіаційного підрозділу ГУР.

Офіцер ЗСУ Артем Шевченко розповів, що вертоліт належить до 319-го окремого вертолітного

Російський льотчик Максим Кузьмін (в чорному одязі) на прес-конференції.

полку, що базується на аеродромі Чернігівка Приморського краю. М. Кузьмін отримав винагороду – 500 тис. дол. Українська розвідка закликає росіян наслідувати цей приклад. Пілот і його сім'я перебувають в Україні, родину завчасно вивезли з РФ. Мі-8 залишився в Україні разом із деталями до літаків-винищувачів, які він мав доставити росіянам.

Укрінформ

Бахмут – від Голокосту до Геноциду

Світлана Глаз

КИЇВ. – В Національному історико-меморіальному заповіднику „Бабин Яр“ щойно завершилася виставка „Бахмут. Обличчя геноциду 1942/2022“. Розпочалася експозиція фотографій та історичних

Роза Тапанова

матеріалів 1 серпня 2023 року і тривала місяць.

Дата відкриття вибрана не випадково. Саме в цей день 1 серпня 2022 року розпочалася битва за Бахмут після повномасштабного вторгнення російської армії на територію України. За час тривалих боїв за фортецю та місто, де проживало понад 80 тис. людей, 77 тис. виїхали. На жаль, 216 людей вбито, понад 500 осіб – поранені. Про це відвідувачам розповідають фотографії Георгія Іванченка та Андрія Дубчака, зроблені в Бахмуті. На одній з них Г. Іванченка – вбиті жінки, собаки.

„Це був приліт недалеко від центру на ринку. Ми це бачили там. Таких сцен було багато“, – розповідає фотограф.

А. Дубчак, як військовий репортер, на війні з 2015 року, але те, що він бачив у Бахмуті „було схоже на фільм жаків“, – говорить він.

Експозиція „Проліти слюзи“ киянина Михайла Алексєєва за його словами: „Це метафора спільного болю всіх українців, наповнення спільними пролитими слізьми. Але це і нагадування, що пам'ять можуть зберігати лише живі“.

Фотографії, стенди з історичними матеріалами Другої світової війни, які зберігалися в Бахмутському краєзнавчому музеї і які, за словами спів-

(Закінчення на стор. 17)

Дискусія на тему: „Українські біженці“

Сергій Кузан

КИЇВ. – 31 серпня в Українському кризовому медіа-центрі (УКБЦ) відбулася дискусія на тему: „Українські біженці – ціль російської пропаганди. Як розгорталася кампанія Кремля по цькуванню українців у світі“.

„Росія хоче добитись від кожної демократичної країни двох речей – закритись на власних проблемах і вийти з міжнародної коаліції на підтримку України. Дезінформація проти українців, яка зараз шириться Чехією, яскравий приклад того, як працюють російські агенти впливу“, – сказав Д. Жмайло.

Загроза подібних випадків з метою послабити західну коаліцію з часом лише зростатиме. Протидіяти та знешкоджувати загрози і російські впливи всередині країн повинно бути першим завданням на порядку денному у всій Європі.

Дмитро Жмайло і Маріанна Присяжнюк.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Пом'якшили вирок прокурору

КИЇВ. – Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду 4 вересня пом'якшила вирок колишньому заступнику начальника департаменту Генеральної прокуратури України Дмитру Сусу, зменшивши призначений йому термін ув'язнення на два роки. Його було засуджено до дев'яти років позбавлення волі. Причина зміни вироку – невстановлення достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді й вичерпання можливостей їх отримати. Д. Суса після ув'язнення позбавлено права обіймати посади у судах, правоохоронних органах, адвокатурі строком на три роки та з конфіскацією усього належного йому на праві власності майна. (Укрінформ)

■ Тікають від війни

КИЇВ. – Пересічно за добу прикордонники затримують 20-30 порушників, які в незаконний спосіб намагаються перетнути державний кордон України. Про це повідомив речник Держприкордонслужби Андрій Демченко. В першу чергу мова йде про чоловіків – громадян України віком від 18 до 60 років. У пунктах пропуску порушники намагаються використувати підроблені документи, однак під час перевірки інспектори такі підробки виявляють. Таких осіб передають співробітникам поліції для того, щоб вони притягували їх і до кримінальної відповідальності. Для осіб, які намагаються незаконно перетнути кордон по зеленій ділянці кордону, передбачена адміністративна відповідальність. (Укрінформ)

■ Вивчатимуть кримськотатарську мову

Львів. – Інститут релігії та суспільства Українського католицького університету (УКУ) запускає курс із вивчення кримськотатарської мови: 15 лекцій протягом семестру, професійний викладач, ознайомлення з елементами кримськотатарської культури та унікальна екскурсія „мусульманським Львовом“ в рамках програми. Програма стартує 16 вересня. (Укрінформ)

■ Виростив 800 кущів коноплі

Львів. – На Львівщині 37-річний Артем Стовпак уникнув покарання за незаконне вирощування близько 800 кущів коноплі у двох приватних будинках. Пустомитівський районний суд призначив йому три роки ув'язнення, однак звільнив від відбування покарання, встановивши рік іспитового строку. Обвинувачений у власному будинку незаконно посіяв та вирощував 483 рослини конопель, а в будинку, який належить його дружині, – 272. Для цього він облаштував спеціальні приміщення з системами вентиляції, освітлення та автоматичного поливу. У квітні плантації конопель виявили та вилучили правоохоронці. Чоловік у судовому засіданні свою вину визнав повністю та переконував, що вирощував нарковмісні рослини без мети збуту. У січні він придбав обладнання для посіву коноплі, оскільки надіявся, що вирощування канабісу в Україні все-таки буде легалізовано та мав намір одержати ліцензію на цей вид діяльності. 13 липня Верховна Рада проголосувала у першому читанні за урядовий законопроект про легалізацію медичного канабісу. Після повного ухвалення документу в Україні дозволять використовувати в медичних цілях препарати, які були виготовлені з медичного канабісу. (УНІАН)

■ Викрили незаконні гральні заклади

БІЛА ЦЕРКВА. – Бюро економічної безпеки викрило та зупинило діяльність п'яти незаконних гральних закладів у Білій Церкві. Ігрові заклади працювали впродовж тривалого часу без створення юридичної особи та необхідних ліцензій. Заклади розташовувалися в основному на перших поверхах житлових будинків. Додатково у кожному закладі становила до 50 тис. грн. Гравці мали сплачувати адміністрації закладу „відкати“ навіть від суми програву. Детективи за результатами обшуків місць розташування нелегальних гральних закладів вилучили 63 системних блоки, 79 моніторів, касові апарати, інші технічні засоби та матеріальні цінності, які використовувалися у незаконній діяльності. (Укрінформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Німеччина допомогла Україні

БЕРЛІН. – Україна отримала перші поставки нових вироблених в Німеччині снарядів для зенітних танків „Gerard”, важливих для захисту критичної інфраструктури та протидії атакам безпілотників, повідомило 5 вересня Міністерство оборони країни. Міністер оборони Борис Пісторіус відзначив швидкість та незабюрократизованість процесу, який дозволив Німеччині поновити виробництво снарядів „в амбітні строки”. „Ми знову показуємо, що на Німеччину можна покладатись”, – наголосив Б. Пісторіус. Він запевнив, що Німеччина продовжить підтримку України „там, де є наші сильні сторони: артилерія, боєприпаси та наземна протиповітряна оборона”. В лютому Німеччина оголосила про розміщення замовлення на снаряди в компанії „Rheinmetall AG” і тепер відбуваються поставки. Німеччина надала Україні 46 зенітних танків „Gerard”, ще шість планується поставити, сказано в повідомленні Німецької оборонної компанії „Rheinmetall”, яка, зокрема, виробляє танки „Leopard”, має побудувати завод для виробництва танків в Україні. Видання „Tagesschau” пише, що компанія могла б виробляти в Україні до 400 основних бойових танків „Pantera”, а завод міг би бути захищений від російських ракетних атак системою ППО. „Захист протиповітряною обороною не складе труднощів”, – цитує „Tagesschau” голову „Rheinmetall” Арміна Паппергера. На тлі збільшення попиту у зв'язку з війною в Україні, „Rheinmetall” найняла 1,200 додаткових працівників, а також розширює свої потужності в Угорщині та Іспанії, пише „Tagesschau”. („Голос Америки”)

■ Путін зустрінеться з Кім Чен Ином

ПХЕНЬЯН. – Президент Росії Володимир Путін зустрінеться з диктатором комуністичної Північної Кореї Кім Чен Ином, щоб обговорити військову співпрацю між обома країнами. Достовірні джерела повідомили газеті „Нью-Йорк Таймс” 4 вересня, що Кім поїде до Росії, де обидва провідники візьмуть участь в Східному економічному форумі у Далекосхідному федеральному університеті у Владивостоці 10-13 вересня. В. Путін надіється, що Кім погодиться вислати Росії артилерійські снаряди та протитанкові ракети. Кім хоче, щоб Росія надала Пхеньянові обіцяну технологію для супутників та ядерних підводних човнів і допомогла у доставі продовольства. Кім також планує відвідати Пристань 33, де причаляють військові кораблі російської Тихоокеанської флотії. Наприкінці серпня до Росії прибула делегація з принаймні 20 північнокорейських урядовців. Це вказує, що Кім готовий поважно ставитися до цієї зустрічі. У червні, з нагоди Дня Росії, Кім вислав В. Путінові привіт, в якому обіцяв Росії повну підтримку й солідарність. США застерегли про потенційну співпрацю між Росією та Північною Кореєю, вказуючи, що метою Росії є закуп артилерійських снарядів для використання у війні з Україною. Представник Ради національної безпеки США Адрієн Ватсон сказала газеті, що Північна Корея повинна припинити розмови на цю тему. Вона пригадала про „публічні зобов'язання Пхеньяну не надавати чи продавати зброю Росії”. („The Hill”)

■ Нігерія відкликала всіх своїх послів

АБУДЖА, Нігерія. – Президент Нігерії Бола Тінубу 2 вересня наказав відкликати всіх послів Нігерії по всьому світі. Виняток зроблено для постійних представників Нігерії до ООН в Нью-Йорку та Женеві, тому що наступна Генеральна асамблея ООН почалася 5 вересня. Нігерія має 109 дипломатичних місій у світі, включаючи 78 посольств, 22 високі комісії та 11 консулатів. Б. Тінубу розпочав найвідважніші реформи за десятиліття в цій західноафриканській країні, яка має понад 230 млн населення та займає територію понад 356 тис. квадратних миль. Він має зустрітися з Президентом США Джо Байденом побічно під час асамблеї, а також з провідниками Бразилії, Індії, Південної Кореї та Німеччини на вершинній зустрічі країн „G20” 9-10 вересня в Індії. („Reuters”)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Швайцарський патріот України

Георгій Лук'яничук

Ця історія про Дірка Люстіга – швайцарця, до війни успішного бізнесмена, а нині волонтера, який з 2014 року супроводжував міжнародну пресу на Донбас, а з початком широкомасштабної – ініціатор надважливого проекту „Mine Free Ukraine”.

Після закінчення університету в Женеві, Д. Люстіг почав працювати на Всесвітньому форумі у Давосі.

„Я був наймолодшим членом симпозиуму. Мені було 27 років. Якраз тоді від України вперше була невеличка делегація. Виступав перший президент Леонід Кравчук, – пригадує Д. Люстіг. – Він поведився гідно, як належить президентові великої держави. Ми розговорилися з Леонідом Макаровичем. Він розповідав, що Україна має великий потенціал, і запропонував мені організувати міні-Давос в Україні. Модератором конференції став Богдан Гаврилишин”.

Д. Люстіг приїхав в Україну у 1993 році, став імпортером дитячих товарів і здійснював мрії маленьких українців. Він відкрив фірму „Тоу-Тоу”, яка 25 років успішно працювала на українському ринку.

„Не треба боятися, якщо ти хочеш щось змінити, треба за це боротися. У мені завжди пульсувала революційна кров. А Україна ніколи не була нудна. Ми підійшли одне одному, – посміхається Д. Люстіг. – У 2004-ому я брав активну участь у Помаранчевій революції. Був учасником автопробігу „Поїзд дружиби”. Ми хотіли прорвати інформаційну блокаду, розповісти правду про останні події в Україні, передусім на Майдані Незалежності у дні Помаранчевої революції”.

Між майданами Дірк продовжував займатися бізнесом. Організовував виставки іграшок, їздив на подібні заходи в інші країни, аби йти в ногу з

Дірк Люстіг в Києві

сучасними трендами. У листопаді 2013 року знову став активним учасником Майдану. Від 2014 року почав співпрацювати з іноземними журналістами, супроводжував їх на Донбас та передавав гуманітарну допомогу, куди майже нереально було потрапити. Місія була непростю й небезпечною. Адже треба було вміти спілкуватися і з бандитами, і з бойовиками. Наразі, маючи вагомий міжнародні зв'язки та харизму, Д. Люстігу вдається залучати колосальну допомогу для України.

Ще п'ять років тому Дірк виступав на міжнародних платформах з ініціативою „Mine Free Ukraine”: „Тоді за середньостатистичними оцінками вибухонебезпечними предметами було забруднено 7,000 квадратних кілометрів території України. Ми припускали, що об'єднаними зусиллями світової спільноти, розмінуємо Україну за 10 років. На сьогодні цифри різняться в різних інстанціях, але орієнтована площа забруднених земель складає

(Закінчення на стор. 19)

10 річниця освячення Патріяршого собору

Георгій Лук'яничук

КИЇВ. – 18 серпня 2013 року, з нагоди 1025-річчя Хрещення України-Русі Глава Української греко-католицької церкви (УГКЦ) Святослав (Шевчук) освятив головний храм греко-католиків – Патріярший собор Воскресіння Христового. Нині відзначають 10-річчя освячення храму.

У 1596 році Київський митрополит Михайло Рагоза, п'ять єпископів і три архимандрити підписали Берестейську унію, в якій визнали церковну владу єпископа Рима, вийшовши з-під юрисдикції православного Константинопольського патріярхату і залишивши за собою візантійський обряд і літургію. Унію прийняли Київська, Полоцька архієпархії та Пінська, Луцька, Берестейсько-Володимирська й Холмська єпархії. Греко-католицька церква не мала своєї національної держави, її вірні проживали у Речі Посполитій, Російській та Австро-Угорських імперіях. У часи Радянського союзу її взагалі заборонили, а священників змусили

або перейти у православ'я, або переслідували.

Церкву легалізували у 1989 році і тоді її визначили, як церкву трьох єпархій – Львівської, Івано-Франківської та Мукачівської. На початку 2000-их років Глава УГКЦ кардинал Любомир Гузар оголосив, що повертає метрополію зі Львова до Києва. Водночас Російська православна церква оголосила категоричну незгоду, звинувачуючи у наступі на „канонічні” землі московського православ'я. Київська влада для собору виділила землю на лівому березі столиці. І це стало символічним – УГКЦ символічно перейшла на лівий берег – стала церквою всієї України. Проект нового храму створив знаменитий київський архітектор Микола Левчук. Київський собор – це перша сакральна споруда майстра. Він має висоту 50 метрів та здатен вмістити понад 1,500 чоловік. Патріярший собор будувався 12 років.

27 жовтня 2002 року Любомира (Гузара) заклали та освятили наріжний камінь під майбутній собор. Вже до початку літа 2003 року був збудований цокольний поверх собору та почали зводити адміністративний будинок. П'ять хрестів встановили та освятили 10 червня 2004 року. Купол собору побудований без опорних споруд. 17 червня 2009 року в соборі відбулася перша за роки незалежності єпископська хіротонія в УГКЦ. 27 березня 2011 року в Патріяршому соборі відбулася інтронізація новообраного Предстоятеля УГКЦ Святослава (Шевчука).

5 червня 2017 року у крипті собору поховали кардинала Любомира Гузара.

І хоча УГКЦ, як і ПЦУ, переходить на новий стиль із 1 вересня 2023 року, але освячення собору святкуватимуть щороку саме 18 серпня. Цьогоріч із нагоди ювілею святкування тривало три дні.

На освячення собору у 2013 році приїхали люди з України та діаспори.

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Міжнародна конференція „Україна-Литва“

Учасники міжнародної науково-практичної конференції „Україна – Литва: історичні, мовно-культурні та туристські паралелі“ (Фото: Ігор Винниченко)

Друга міжнародна науково-практична конференція „Україна – Литва: історичні, мовно-культурні та туристські паралелі“ відбулась в литовському містечку Анікшай. Захід, ініційований структурами Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (Центр балтики та катедра країнознавства та туризму) та Інститутом досліджень діаспори (ІДД), литовські науковці запропонували, зважаючи на важливість тематики та її малодослідженість, зробити регулярним. Тож відтепер раз на два роки конференція відбуватиметься – по чергово – у Литві та в Україні. Проведення ж цього річного заходу (його організували

Інститут литовської літератури та фолкльору та КНУ ім. Т. Шевченка) уможливила підтримка Міністерства освіти, науки та спорту Литовської Республіки.

Учасників заходу привітали ректор КНУ проф. Володимир Бугров, Надзвичайний та Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні Вальдемарас Сарапінас, членкиня Комітету освіти і науки Сейму ЛР, Голова Комісії громади литовців світу Даля Асанавічюте, директорка Інституту литовської літератури та фолкльору проф. Аушра

(Закінчення на стор. 7)

Відкрили меморіальну дошку Лесі Українці

Валентина Олександренко

ВІЛЬНЮС. – 1 червня урочисто відкрито меморіальну дошку видатній українській письменниці Лесі Українці на честь її перебування в Литві 1885 року.

На гранітній дошці викарбуваний кольоровий портрет поетеси з її світлини 1887 року. Ця фотографія Лесі Українки датована найближчим роком до часу відвідань нею Литви. Литовською мовою виконано напис на пам'ятній дошці. Відкрито її на фасаді будівлі, в якій у Вільнюсі працює Міжнародна українська школа Литви.

Ініціаторкою встановлення меморіальної дошки є засновниця Міжнародного благодійного проекту „Вшанування в світі видатних українців“, заслужена працівниця культури України, членкиня Національної спілки журналістів України та Союзу українок Америки Валентина Шемчук. Її особистими зусиллями меморіальна дошка була

Урочисте відкриття меморіальної дошки Лесі Українці на фасаді Міжнародної української школи Литви. (Фото: Посольство України в Литві)

доправлена в Литву з Полтави. Виготовив пам'ятну дошку художник-гравер, кавалер ордена „За заслуги“ Вадим Голобородов, освятив Архiepіскоп Харківський і Полтавський Православної церкви України Афанасій, Презентація відбулась в Полтавському університеті економіки і торгівлі.

Меморіальну дошку відкрито за активного сприяння Надзвичайного і Повноважного Посла України в Литовській Республіці Петра Бешти та третього секретаря Посольства України в Литві Олени Кузьменчук, декана Університету прикладних наук „Вільнюська колегія“ Вайви Юшкієне, директора Міжнародної української школи Литви Олени Внуковської, вчителів і учнів.

Більше 20 років подвижники національно-патріотичного проекту „Вшанування в світі видатних українців“ В. Шемчук і В. Голобородов ініціювали встановлення в Україні та за кордоном десятків меморіальних дошок і пам'ятних знаків великим землякам – письменникам, ученим, художникам, героям російсько-української війни.

Відкриття меморіальної дошки Лесі Українці у Вільнюсі є визнанням щирої дружби з литовським народом та великої допомоги Литви Україні в боротьбі проти російських окупантів.

Презентація в Полтаві пам'ятної дошки Лесі Українці (зліва): Вадим Голобородов, науковиця музею Панаса Мирного Вікторія Пащенко, учителька української мови і літератури школи Людмила Гальченко, д-р Михайло Мовчан, Валентина Шемчук, д-р Ірина Петренко, протоєреї ПЦУ Олександр Горай та Діонісій Федоров, юна лесезнавиця Лідія Петрук. (Фото: Людмила Половина)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Румунія засудила атаку

БУКАРЕШТ. – Румунія засудила атаку російських безпілотників на український порт біля її кордону, який для Києва є необхідною ланкою для експорту збіжжя через дельту Дунаю. Букарешт сказав, що атака 3 вересня на пристань Рені, на протилежному східному березі Дунаю порушила „міжнародне гуманітарне право“. Ці атаки на цивільні об'єкти та інфраструктуру в Україні є неоправданими, – сказано в заяві. Гавань Рені лежить на крайньому заході України на кордоні між Румунією та Молдовою. Молдова також розкритикувала цю атаку. Її уряд підтримує Україну і звинувачує Кремль у намаганнях дестабілізувати країну. Президент Молдови Мая Санду сказала, що „Росія мусить бути притягнута до відповідальності за кожний уламок знищеної інфраструктури“. Поставки збіжжя з України є необхідними для уникнення голоду в найбідніших країнах світу. („The Telegraph“)

■ Чому американці озброюються?

ВАШІНГТОН. – Дослідчий інститут „Пю Рісирч Сентер“ 16 серпня оприлюднив статистику про те, чому американці мають вогнепальну зброю. Велика більшість опитаних (81 відс.) сказали, що їм приємно мати зброю, а 72 відс. сказали, що особиста оборона є головною причиною їхнього володіння зброєю. Ці погляди небагато змінилися від 2017 року. Також небагато змінилися й демографічні показники. Набагато більше сільських мешканців (47 відс.) мають зброю, ніж міських жителів (30 відс.) чи мешканців передмість (30 відс.). Щодо партійної приналежності, то республіканці та їм прихильні незалежні виборці значно правдоподібніше володіють зброєю (45 відс.), ніж демократи та їм прихильні незалежні (20 відс.). Приблизно одна третина (32 відс.) дорослих американців є власниками вогнепальної зброї, а додаткових 10 відс. кажуть, що хтось інший в їхньому домі є її власником. Приблизно 40 відс. чоловіків мають зброю, а жінок – 25 відс. Понад половина консервативних республіканців (51 відс.) кажуть, що вони є власниками зброї; серед поміркованих та ліберальних республіканців, ця цифра є 38 відс. Серед консервативних і поміркованих демократів, 24 відс. мають зброю, а серед ліберальних – 16 відс. („www.pewresearch.org“)

■ Посол: „Українці захищають США від Росії“

ВАШІНГТОН. – На тлі звернення 10 серпня Президента Джо Байдена до Конгресу щодо надання Україні додаткової допомоги на загальну суму близько 24 млрд дол., в політичних та урядових колах посилюються дискусії щодо доцільності такої підтримки та необхідності чіткіше пояснити громадськості, як саме інтереси США виграють від підсилення обороноздатності України. На думку помічника одного з конгресменів-республіканців, з яким на умовах анонімності розмовляла телеагенція новин „CNN“, крім надання грошей, необхідно визначити „стратегію перемоги“. Помічник іншого конгресмена-республіканця гадає, що Джо Байден має висловлювати свою позицію „таким чином, щоб це було зрозуміло звичайним американцям“. Він недостатньо говорить про те, чому підтримка України необхідна для стримування Китаю від вторгнення на Тайван, або про те, як США руйнують одного з головних своїх супротивників, навіть не ставлячи на карту життя американців, – додав у розмові з „CNN“ цей помічник, імені якого канал не називає. Колишній посол США в Україні Вільям Тейлор у відповідь на запитання „CNN“ заявив, що Джо Байден повинен розширити аргументацію підтримки України за межі розмов про необхідність зберігати міжнародний порядок, оснований на правилах. „Українці захищають США від Росії, і це коштує нам менше ніж 6 відс. нашого оборонного бюджету, щоб українська армія знищувала російську армію без американських вояків на полі бою“, – зауважив В. Тейлор. Загалом, від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну Конгрес схвалив 113 млрд дол. військової, економічної, гуманітарної та іншої допомоги для України, включаючи 70 млрд дол. на безпеку, розвідку та інші військові витрати. З цієї суми близько 90 відс. уже витрачено або призначено до використання. (Радіо Свобода)

Діти прийшли до шкіл

Навчальний рік в Україні розпочався 1 вересня у трьох форматах: очному, дистанційному та змішаному й триватиме до 28 червня 2024 року. 28 липня 2023 року Кабінет міністрів України ухвалив постанову „Про початок навчального року під час дії воєнного стану в Україні”. Метою постанови є зменшення загроз життя і здоров'я здобувачів освіти та працівників закладів освіти у період дії воєнного стану.

Організація освітнього процесу залежить від конкретної безпекової ситуації в кожному населеному пункті. Обласні військові адміністрації і засновники закладів освіти в цих умовах повинні ухвалювати рішення, що необхідні для збереження життя та здоров'я населення.

Учні і вчителі України потребують зараз допомоги. Міністерство освіти та науки України, Світова координаційна виховно-освітня рада Світового конгресу українців та Національна українська освітня рада Конгресу українців Канади запросили усе українство долучитися до просвітницького фронту, ділитися знаннями, проводити консультації зі шкільних предметів, створювати простір для навчання та безпечного обміну думками, щоб підтримати Україну в цей переломний момент.

Упродовж воєнного стану, поки діти залишаються поза навчальними аудиторіями, можна приєднатися до проведення живих занять із учнівськими групами у зручний час.

Багато дітей приїхали з батьками до США. 21 квітня 2022 року США оголосили про ключовий крок до виконання зобов'язання Президента Джо Байдена щодо прийому українців, які тікають від вторгнення Росії. Програма „Єднання заради України” надає можливість громадянам України та їхнім найближчим родичам, які перебувають за межами США, приїхати до США і тимчасово перебувати у країні протягом двох років. Українці, які беруть участь у програмі „Єднання заради України”, повинні мати спонзора в США, який погоджується надавати їм фінансову підтримку на час їхнього перебування в США.

Новоприбулі діти стають учнями мережі шкіл українознавства. Більшість шкіл мають програми від садочка до 11-ої класи, однак кілька шкіл мають повні програми аж до 12-го класи. Предмети навчання включають українську мову та літературу, історію, географію та культуру. У деяких школах викладають основи релігії, але цей предмет не є обов'язковим.

Але новоприбулі діти відрізняються від дітей з родин американських українців. Основною мовою спілкування дітей стає англійська, а українську вони використовують вдома і лише пасивно. Коли вони чуять українську, то відповідають англійською. Новоприбулі діти за таких умов просто губляться, не розуміють і втрачають інтерес до навчання. Відповідно вчителі й виховники повинні звертати багато уваги на комунікативний підхід, розвжит словникового запасу учнів та його використання в мовленні.

Усе ж новоприбулі діти в США та інших країнах залишаються українськими дітьми на відміну від дій російського агресора, який викрадає дітей з України. На прохання України у кожній школі тієї чи іншої країни, де знайшли тимчасовий прихисток переселенці, запроваджено по 3-5 годин на тиждень вивчення мови країни перебування або ж сформовано суботні школи. Такі схеми працюють у Франції, Німеччині, Польщі, Португалії. До речі, у Португалії є обов'язковим відвідування місцевих шкіл для наших переселенців незалежно від того, вчиться дитина дистанційно в Україні чи ні. Окрім вивчення португальської мови, там викладають українську мову, історію України, історію української культури, аби діти не забували про свою державу.

Освіта за кордоном не впливає на долі дітей. Міністерство освіти України не має жодних підстав перевіряти рівень знань, отриманих в тому чи іншому закордонному закладі. Це право мають або роботодавці, що хочуть обрати для себе висококваліфікованого фахівця, або викладачі з певних предметів на своїх заняттях, коли дитина прийде у вересні в школу. Як наслідок, школи можуть рекомендувати, скільки додаткових годин така дитина потребує з того чи іншого предмета або додаткових домашніх завдань для підтягування рівня школяра. Проте в засновника закладу чи педагогічної ради школи є право протестувати дітей, які навчалися не в Україні, перш ніж переводити їх у наступну класу. Раніше деякі батьки нарікали, що українська освіта низькоякісна. Сьогодні вони переконалися, що рівень знань української дитини за кордоном вищий, аніж у чужоземних школярів. Про це сказав 31 серпня Президент Володимир Зеленський: „Усі вчителі в різних школах світу справді наголошують, що рівень знань, освіти наших дітей не нижчий, а навіть у деяких країнах вищий, ніж у дітей з інших країн. Кмітливі діти, навчаються, багато знають, уміють дуже швидко мислити. Вивчають мови й за два-три місяці розмовляють мовою тієї країни, де зараз перебувають”. Він відзначив, що почали роботу майже 13 тисяч шкіл, де здобуватимуть знання понад 3.7 млн учнів і учениць. Це гарантія доброго майбуття України.

СЛАВЕТНІ УКРАЇНЦІ

Учений і меценат Євген Чикаленко

Д-р Анатолій Чабан

Нещодавно відзначалося 160-річчя від дня народження унікальної особистості в історії України та і всього українства – відомого громадського діяча, мецената, науковця і просто людини, для якої Україна була суттю власного існування, а національна ідея державної розбудови та утвердження її суверенності, демократичності й соборності послугувала єдиною справою і філософією всього життя – Євгена Чикаленка. Пройшла вона якось непомітно як на державному, так і на регіональному рівні, у місцях, де він народився чи працював.

Чому так? Можливо тому, що давалася ознака інерційності мислення можновладців, які, насамперед, не зуміли побачити у постаті Чикаленка його неймовірну працездатність, яка дала йому змогу стати одним із найзаможніших землевласників України кінця XIX-початку XX ст., а не його буржуазну сутність.

Господарство Чикаленка у рідних Перешорах на Одещині, де він побачив світ у 1861 році, стає зразковим. Сюди він потрапив після завершення навчання на природничому факультеті (агрономія і зооветеринарія) Харківського університету у 1885 році за зв'язки з національно налаштованою українською інтелігенцією під п'ятирічний нагляд поліції. Тут він обкладається посібниками і книжками.

Створює господарство, за найкращими агротехнічними тогочасними зразками. Він навчає селян округи новим прогресивним методам господарювання. Задешево продає малоземельним селянам 200 десятин землі. Пише навчальні посібники з кращих зразків агрономії та зоотехнії адаптованих до місцевих умов.

Перша брошура „Чорний пар, плодозміни і сіяна трава” пройшла тернистий п'ятирічний шлях від написання до публікації через заборону цензурою друкувати українською мовою. Чикаленко дійшов до міністра землеробства імперії, який, все таки, вчинив резолюцію віддрукувати „за виключних обставин”. Вже у Кононівці на Черкащині була написана заключна частина матеріалів п'ятитомника сільськогосподарських порад „Розмови про сільське господарство”. Ця популярна хліборобська енциклопедія видана 500-тисячним накладом і роздана сільським господарям. Тобто впродовж 1897-1918 років побачили світ шість книг цієї серії, які витримали кілька перевидань: „Чорний пар, плодозміни і сіяна трава”, „Худоба: коні, скотина, свині та вівці”, „Сіяні трави, кукурудза і буряки”, „Виноград”, „Сад”, „Лад у полі”. Брошури розходилися півмільйонним тиражем, перекладалися ще й румунською і російською мовами.

Мабуть, ще тому, що Є. Чикаленко всі свої статки спрямовував на допо-

Євген Чикаленко

могу українському життю. Невід'ємною частиною життя Є. Чикаленка була його меценатська діяльність. Він брав участь та допомагав діяльності таких відомих громадських об'єднань, як Київське товариство грамотності, Товариство „Просвіта” та Українське наукове товариство. Його будинок на Маріїнсько-Благовіщенській вулиці став осередком українського культурного й громадського життя Києва. Там відбувалися з'їзди загальної безпартійної української організації, народжувалися ідеї, які ставали реальними справами: засновано видавництво „Вік” та книгарню журналу „Київська старина”. У цьому будинку влаштовувалися літературні суботи, на одній з яких дебютував молодий письменник Володимир Винниченко.

Крім того, меценат щедро виділяв власні кошти на видання українських газет і журналів. За його фінансової підтримки існували „Громадська думка”, „Селянин”, „Літературно-науковий вісник” та „Нова громада”. Щоб підтримати українську газету „Рада”, Чикаленко щорічно власним коштом покривав фінансовий дефіцит у розмірі 10-12 тис. крб, передаючи в заставу будинок, продаючи землю.

Не залишив поза увагою меценат і заклик Михайла Грушевського зібрати кошти на будівництво у Львові Академічного дому для студентів-українців, виділивши на цю справу 25 тис. крб. На кошти Чикаленка функціонувало Наукове товариство ім. Тараса Шевченка у Львові, видавалися твори Михайла Коцюбинського, Бориса Грінченка, Володимира Винниченка, Івана Франка, Степана Васильченка та інших літераторів.

Саме завдяки його матеріальній допомозі побачив світ унікальний чотиритомний „Словарь російсько-український” (Львів, 1893). Варто зазначити, що навіть посаг рано померлої дочки Євгенії (1,000 крб) благодійник передав в редакцію

(Закінчення на стор. 16)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda”.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ”

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода” або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Плекаємо щирі сповідання

Колектив Інституту досліджень української діаспори ім. професора Любомира Винара Національного університету „Острозька академія“ вітає із 32-ою річницею відновлення Незалежності України.

У надзвичайно складний і буремний час ми відзначаємо цю пам'ятну дату відродження української державності. У ній – не лише 32 роки існування суверенної України, а тяглість історичних традицій, які яскраво ілюструють багатство української історії, державницької ідеї, розмаїття її культури, здобутки народу, що також тісно пов'язані із розвитком цивілізованого світу.

У цей день особливі слова подяки ми висловлюємо Збройним силам України, які мужньо боронять рідну країну, захищаючи від підступних загарбників.

Ми висловлюємо вдячність усім українцям у світі, які вболівають за долю своєї Батьківщини: інформуванням іноземних урядів і громадян, волонтерством посилено допомага-

ють наближувати перемогу України в кривавій війні. Український голос на міжнародній арені звучить дедалі голосніше, що допомагає нам отримувати зарубіжну підтримку, за що ми дуже вдячні всім вам.

Незважаючи ні на що, зі згарищ війни проростають квіти віри в Україну, надії в її мирне майбутнє та любові до рідної землі. Незалежність починається з кожного з нас, постійно вибудовується та розвиватиметься лише завдяки зусиллям кожного з нас. У час воєнного лихоліття ми неабияк згуртувалися, кожен допомагає державі в силу можливостей: на фронті, в освіті, культурі, науці тощо.

Плекаємо щирі сповідання, що незабаром ми почуємо радісну звістку про перемогу України й спільно будемо розбудовувати її майбутнє й з гордістю будемо називати себе українцями.

З повагою

Алла Атаманенко,
директор інституту

Міжнародна...

(Закінчення зі стор. 5)

Мартішютє-Лінартене, провідна спеціалістка відділу закордонних литовців Міністерства освіти, науки та спорту ЛР Дайва Жемгулене, голова Громади литовців України Даля Макарова, голова Громади українців Вільнюса Наталія Шертвітене та почесний консул Анікшайського краю в Україні Віргініюс Строля.

На пленарному засіданні були заслухані доповіді литовських науковців А. Мартішютє-Лінартене та наукової співробітниці Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського Н. Бондар.

Одним із підсумків конференції стала пропозиція литовських науковців щодо спільного – з українськими колегами – створення інтер-

Голова Громади українців Вільнюса Наталія Шертвітене

активної мапи та мобільного застосунку „Місця пам'яті на мапі Великого Князівства Литовського“, важливість яких самоочевидна (зокрема, для освітніх закладів обох країн). Також чимало учасників заходу висловили бажання стати авторами гасел у створюваному енциклопедичному довіднику „Литовці в Україні“.

Усі учасники конференції відзначили високий рівень її організації та проведення (до цього „доклади руки“ співробітниці Інституту литовської літератури та фолклору Агнє Балзайте та Соната Котрина) та завважили її цікаву і насичену „культурну“ складову, зокрема, відвідання меморіальних музеїв А. Баранаускаса та А. Венуоліса-Жукаускаса, Центру української книги в Литві, а також екскурсію старовинною частиною Вільнюсу.

Ігор Винниченко,
директор Інституту досліджень діаспори

Директорка Інституту литовської літератури та фолклору проф. Аушра Мартішютє-Лінартене (ліворуч), Ігор Винниченко,

З вірою у перемогу України

„Грани.ру“ – російське щоденне інтернет-видання призупинило випуск. Виходило із 14 грудня 2000 року. Публікувало статті та відео на підтримку опозиції та політичних ув'язнених, а також огляди та аналіз російських та світових політичних подій. Публікації „Грани.ру“ охоче використовувала „Свобода“. Нижче вміщено уривки з прощальної заяви редакції цього видання.

„Старе опозиційне онлайн-медіа“, „першопрохідці боротьби з блокуваннями“, „срязкова демшиза“, „розлучені русофоби“ – від жодного з цих почесних звань ми не відмовляємося. Але їх неможливо переплавити на снаряди.

Весною 2014 року ми стали першим зареєстрованим російським ЗМІ, заблокованим за „законом Лугового“ – за правду про російську агресію проти України. Тоді здавалося, що виживання „Грані“ символічно важливо, щоб кинути виклик путінській цензурі.

Ми боролися проти нормалізації агресії. То була боротьба за терміни, за словник опису реальності. „Сепаратисти“, „громадянська війна на Донбасі“, „приєднання Криму“ – сьогодні всі ми знаємо ціну смертоносної редакторської недобросовісності.

„Грані“ намагалися прорвати

інформаційну блокаду кримських татар. Коли їх засуджували до сталінських термінів, у „незалежних“ російських (зокрема емігрантських) ЗМІ спрацьовувала потужна глушилка. Ми завжди вписувалися за дисидентів.

„Грані“, звичайно, не входять до екосистеми російських ЗМІ у вигнанні. Але, на жаль, ми теж родом звідти, з олігархічної Москви 1990-их та 2000-их, з розбещеного легкими грошима, інфільтрованого чекістами московського медіагадюшника, смердючого світу вискарика та обіймашок з упирями. Ми тисячами ниток пов'язані з цим токсичним середовищем, і цього біографічного факту не скасують жодних колонок Новодворської. Сьогодні, коли бенефіціари російської машини війни безсоромно видають себе за її жертв, чи може скільки завгодно дисидентський російський проєкт намацати просто ґрунт під ногами?

Перезапуск „Грані“ можливий тільки з новою командою та новою програмою. Цей проєкт має бути присвячений розпаду імперії, деколонізації, визвольній боротьбі народів Росії. Якщо ви хочете робити такий проєкт, напишіть на assograni-at-gmail.com.

З вірою у перемогу України,
ваша редакція

Плетуть маскувальні сітки

Співробітники Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України також долучилися до боротьби – плетуть маскувальні сітки для захисту наших героїчних воїнів від московських загарбників. Наші невтомні і віртуозні майстрині Світлана Сердюк, Тетяна Хрещик, Людмила Зирянова, Ольга Бамбура, Ольга Гиренко, Лариса Можаяєва та Ірина Токовенко спершу пройшли спецкурс навчання особливостям технології плетіння сіток у Хотівському волонтерському центрі, а тепер успішно застосовують ці знання та навчають інших. На сьогоднішній день вони виготовили і передали бійцям на передову лінію фронту десятки захисних сіток, які маскують позиції наших вояків. За свою важливу, необхідну для країни роботу наші шановні співробітниці отримали заслужену подяку від захисників Вітчизни: „Від імені всього особового складу медичного пункту 20-го окремого батальйону спеціального призначення слова безмежної подяки за допомогу у підготовці до виконання бойового завдання захисту територіальної цілісності України під час війни з Росією. Ваша громадська

позиція та дієвий патріотизм є важливою запорукою наближення нашої перемоги. Низький Вам уклін за ваше відношення та розуміння ситуації, яка склалася в нашій країні. Українські воїни завжди будуть з народом та докладуть всіх зусиль для збереження єдності та неподільності нашої держави. Слава Україні! З повагою, лейтенант медичної служби Вадим Шульгін“.

31 травня колектив урочисто відмітив 95-річчя Інституту мікробіології і епідеміології, створеного завдяки старанням президента ВУАН Данила Заболотного. 5 грудня 1929 року Д. Заболотний помер від отруєння, спричиненого органами СРСР, які з „легкої руки“ Й. Сталіна здійснили репресію української інтелігенції.

Від 1963 року інститут по праву і з честю носить ім'я свого засновника. Тепер це – Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України.

Богдан Мацелюх,
доктор біологічних наук, член-кореспондент НАН України, завідувач лабораторії генетики мікроорганізмів Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. Заболотного.

Писала доня

Писала доня татові листа:
„Мені сказали, що ти маєш крила,
Що у Раю живеш, біля Христа,
А я з тобою мрії не здійснила.
Ти обіцяв – як згасне ця війна –
Покажеш, відвезеш сім'ю до моря.
Так, знаю: в цьому не твоя вина,
Лиш рветься серце мамине від болю.“

Казав мені, що треба
всіх звільнить
Від ворога того у всій країні,
Але, татусю, як без тебе жить,
Коли ти Ангел там, у небі синім?..“

Наталія Сідларь-Дубова,
Харків

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ!

Досить часто до редакції „Свободи“ надходять повідомлення про події, які мають відбутися через 2-3 дні. „Свобода“ є тижневиком і такі запізнілі вістки друкувати не встигає. Просимо організаторів таких подій інформувати про них редакцію заздалегідь, щоб газета могла вчасно про них написати.

СПОРТ

Патріотичний забіг в пам'ять загиблих воїнів

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 26 серпня вшосте відбувся забіг на честь загиблих героїв російсько-української війни "Шаную воїнів, біжу за героїв України!". Патріотичний забіг проводиться з метою формування національно-патріотичної свідомості громадян України. Проведення забігу передбачало дистанції різної складності для учасників різного ступеню фізичної підготовки та віку. Започаткував забіг Олег Дурмасенко, голова громадської організації "Славетні епохи України" – батько загиблого героя Олексія Дурмасенка.

2018 року територією "Експоцентру України" вперше пробігли 300 учасників першого забігу.

(Закінчення на стор. 17)

Учасники забігу на честь загиблих героїв "Шаную воїнів, біжу за героїв України!"

Золоті медалі українців

Олександр Вівчарик

23-27 серпня в німецькому місті Дюйсбургу відбувся чемпіонат світу з параканое. У змаганнях взяли участь понад 180 спортсменів із 36 країн світу. Національну збірну України представляли п'ять спортсменів. Уславлений спортсмен зі Сміли Владислав Єпіфанов виборов золоту нагороду і приніс Україні чергову ліцензію на Паралімпіаду-2024. Він виступав у категорії веслярів з обмеженими фізичними можливостями, які добре використовують ноги, тулуб і руки, хоча якраз одну ногу втратив ще у школі. Національна паралімпійська збірна команда з параканое посіла третє місце у світі після команд Німеччини та Австралії.

Марина Мажула (байдарка), срібна призерка Паралімпіади в Токіо-2020 та багаторазова чемпіонка світу, знову здобула ліцензію та Паралімпійські ігри, виборовши золото.

Усі п'ятеро спортсменів національної команди з

Владислав Єпіфанов

параканое, що взяли участь в цьому відбірковому до Паралімпіади-2024 чемпіонаті світу, вибороли паралімпійські ліцензії: Єпіфанов Владислав, агутенко Наталія, Кривчун Андрій, Мажула Марина,

Марина Мажула

Синюк Микола.

У підсумку в українських параканоеїстів дві золотих та одна срібна нагороди і п'ять паралімпійських ліцензій.

EFFECTIVE 04/03/2023

CHECK OUT UNA'S NEW ANNUITY RATES

AND REACH YOUR RETIREMENT GOALS!

NEW

MULTI-YEAR

GUARANTEED

ANNUITY (MYGA)

4.25%

3-YEAR MYGA

4.50%*

5 YEAR

2ND YEAR 4.00%

4.75%*

7 YEAR

2ND YEAR 4.00%

5.25%*

9 YEAR

2ND YEAR 4.50%

3RD YEAR 4.00%

*FIRST YEAR RATE.

MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.

RATES SUBJECT TO CHANGE.

NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG • 800.253.9862

STAND WITH UKRAINE

НОВІ ВИДАННЯ

Книга про ніжинські огірки

Микола Гринь

Надія Онищенко. Лариса Зайко. „Ніжинські огірки по-грецьки. Книга історичних та кулінарних скарбів“. Ніжин. Видавець П.П. Лисенко. 2021.

Недавно видано книгу ніжинської журналістки, краєзнавиці, директора Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою, що успішно працює в Ніжинському педуніверситеті ім. Миколи Гоголя, Надії Онищенко та її співавторки – Лариси Зайко – голови Ніжинського грецького товариства імені братів Анастасія та Миколи Зосимів і заодно інженерки-технологіні громадського харчування. Цей воістину творчий тандем створив незвичайну книгу. В ній вони одним перевесом із житньої соломи, яку кладуть в дубову бочку під час соління огірків, майстерно і смаковито зв'язали історичні та кулінарні шедеври двох народів – українського та грецького.

Зроблений у книзі невеликий історичний екскурс в минуле інформує читачів, що греки прибули в древнє місто над Остром у середині XVII ст. Вони тоді рятувалися від мусульманізації та османського іґа. В універсалі гетьмана Богдана Хмельницького від 2 травня 1657 року наголошується, що греки активною економічною й торговельною діяльністю можуть „принести значну користь краю“. Далекорізькість гетьмана – політика і дипломата – виявилася пророцтвом. Це побачили й його наступники, які продовжували заохочувати грецьких переселенців. Дослідники українсько-грецьких зв'язків стверджують, що єдиновірці-елліни отримали майже 30 універсалів, які захищали їхні права й суттєво сприяли їхній корисній діяльності на українській землі.

У Ніжині у пору Гетьманщини греки становили сім відсотків місцевого населення і були найзаможнішою і найвпливовішою часткою в місті. Вели вони тут активну економічну, духовну, культурно-просвітницьку діяльність. Про це немало розповідається в багатьох дослідженнях греків та українців. Здавалося б, тема майже вичерпана. Та сторінки нової книги відають і просвіщають читачів про значний взаємовплив еллінської та української культур через кулінарні

традиції. Зокрема через історію, технологію вирощування, переробку звичного для багатьох огірка. Адже саме греки зробили вирощений на українських землях огірок знаменитим на весь світ. Такий підхід дослідниці зробили вперше. І за це заслуговують на окрему вдячність як від гурманів кулінарного мистецтва за взаємовплив культур двох народів через кухню, так і від краєзнавців та дослідників рідного краю, які „з апетитом хрумкали“ цікаві факти його незвіданих сторінок.

Однією з найцікавіших справ запозичених греків можна вважати соління огірків. Ось греки й виростили на ніжинській землі новий сорт цього овочу. Більше того: вони й вигадали новий спосіб його консервування. І передавали його з покоління в покоління. Неперевершеному, загальноновизнаному смаку цих огірків сприяла й ніжинська вода, що містила особливі солі.

Полкове місто Гетьманщини вже тоді славилось на всю імперію і далеко за її межами своїми соліннями знаменитих „ніжинських огірочків“. Початок засолювального промислу огірків на території Ніжина покладено 1788 року приватною фірмою „Дмитренко-Коломак“.

Москва вперше дізналася про таку ніжинську смакоту 1879 року. Тоді на місцевому ринку ніжинські „бізнесмени“ продали сто діжок солоних огірків зі своїх країв. Ще через два десятиліття у найвіддаленіші куточки імперії відправили сто вагонів цього продукту. Напередодні Першої світової війни в Ніжині огірки солили й квасили аж 22 фірми.

Автори книги наголосили на продовженні славних традицій огіркового промислу в Ніжині і за так званих радянських часів. Створене в 1974 році Ніжинське промислово-аграрне об'єднання консервної промисловості відправляло огіркову продукцію у 56 країн світу. Сьогодні мариновані ніжинські огірки, помідори, кабачки та ікру з них, баклажани та ікру з них можна купити в США, Канаді та інших країнах.

Кожна розповідь не тільки продовжує тему про грецьке коріння багатьох ніжинських родин, а й про їхній внесок для творення власної історії в українському Ніжині і творення історії незалежної України, яку пишуть сьогодні їхні вдячні нащадки.

Книги формують культ українця

Сергій Мартинюк свої книги „Горджуся, що я українець“, „Народжені перемагати“, „Того, хто йде, важко спинити“, „Маю честь бути українцем“ подарував мені кілька років тому. Я читав їх неспішно, в перервах між нагальними роботами. Кожну із цих своїх книг С. Мартинюк супроводжував автографом – дружнім зверненням до мене як читача: „Друже! Справжня честь свідків не потребує!“, „Друже! Якщо не хочеш жити в темряві, запали вогник правди про Україну!“, „Друже! Бути українцем, не соромно. Соромно цим не пишатися!“, „Друже! Нам треба робити культ українця!“.

У цих зверненнях до читача вичитується ідейно-світоглядна позиція автора, формування якої прослідковується у його творах, передусім у бібліографічних нарисах книги „Того, хто йде, важко спинити“ та в книзі „Маю честь бути Українцем“. С. Мартинюк прагне пізнати, якого він роду, до якого народу він належить, чому, з яких причин, із чієї сваволі була так ослаблена його і багатьох багатьох українців національна історична пам'ять, пригнічена честь і національна гордість українців, чому серед нас так багато з'явилося манкуртів і чому кожен українець повинен повірити в себе і відчувати гордість за свою країну – за Україну.

Відкривається книга С. Мартинюка есеєм „Манкурт“, де він зрозумілою і переконливою мовою показує на промовистих прикладах, як народжуються зрадники і перевертні народу, досліджує причини Голодомору, тактику і стратегію московських вождів, спрямовану на знищення української державності і культури, і дає чітку й аргументовану відповідь „малоукраїнським історикам“, які пояснювали, що таким чином радянська влада хотіла захопити українське селянство в колгоспи.

Друге видання книги вийшло

Сергій Мартинюк

російською мовою, бо автор хотів бути почутим на рідній йому Одещині, значною мірою русифікованій імперською Москвою.

Сміливість С. Мартинюка і його принципову патріотичну позицію засвідчує й те, що він у перший же день російської агресії, перебуваючи в Ірпіні, записався добровольцем із рішучою поставою допомогти зброєю Україні в її війні із москвитами.

Доброволець С. Мартинюк, позивний „Письменник“ став на захист рідного міста і всього Приірпіння з власною мисливською зброєю і вже 29 березня 2022 року брав участь у звільненні Ірпіня.

Книги С. Мартинюка – це передусім творчо успішне жадання провести читача власною драматичною дорогою до національного самоусвідомлення, і перейнятися імперативною необхідністю сформулювати себе українським патріотом, національно свідомим, гордим Українцем, зайняти своє достойне місце в протистоянні російському агресорові, в боротьбі за утвердження, за зміцнення незалежності України.

Микола Жулинський,
академік НАН України

Друкується з скороченнями

Боролися за українську державність

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – У нашому, центральноукраїнському регіоні, діє видавничий проєкт „Визвольна боротьба. 1917-1991 роки“. У минулому році у його рамках світ побачила книга „ОУН і УПА на Центрально-українських землях. Документи та матеріали“ (упорядники Сергій Хмара та Борис Шевченко). Нині, у вересні, вийшла книга „Борці за українську державність: Фотії Мелешко, Василь Недайкаша, Андрій Гулий-Гуленко, Кость Пестушко, Герасим Нестеренко“. Її автор – молодий історик, науковий співробітник обласного краєзнавчого музею Сергій Мілютін. За його словами, при створенні книги він використовував матеріали радянських правоохоронних органів, які переслідували згаданих діячів, документи, що розповідають про дії червоноармійців, які вели бойові дії проти українських повстанських загонів і ще різного роду джерела 1918-1920-их років, що зберігаються в обласному державному архіві і досі не публікувалися.

Головні герої книги – вояки армії

Книга Сергія Мілютіна

УНР і повстанці-самостійники, які народилися на Центрально-українських землях та під час революції 1917-1921 років узяли активну участь у боротьбі за незалежність.

Видання надійде до бібліотек області, навчальних закладів, також книгу презентуватимуть у територіальних громадах краю.

М. Кропивницький

Українці святкували День незалежності

ВАШІНГТОН

Представники української громади, дипломати Посольства України в США та друзі України з числа американців зібралися під стінами Білого Дому на урочистість з нагоди Дня Незалежності. Про це повідомила президентка US Ukrainian Activists (USUA) Надія Шапоринська:

„Наш захід об'єднав українську діаспору та прихильників України, щоб відсвяткувати українську спадщину, культуру та свободу, а також рішучість України бути демократичною та суверенною європейською країною. На заході ми також відзначили півтора року початку повномасштабної геноцидної війни Росії проти України“.

На заході також була присутня

Посол України в США Оксана Маркарова.

„Дякували США за надану допомогу, говорили про актуальні потреби, закликали до продовження підтримки, святкували неймовірну єдність українців світу, згадували про загиблих і молилися за живих, перемогу і мир. Вдячна усім і кожному зокрема, хто прийшов підтримати Україну, привернути увагу до нашої боротьби і нашої жертви на вівтар спільних цінностей - демократії і свободи. І не лише у столиці, а й кожному найменшому містечку США“, - заявила О. Маркарова.

Також учасники заходу пройшлися маршем до меморіалу Тарасові Шевченку, який завершився українським патріотичним концертом. (Укрінформ)

НЬЮ-ЙОРК

В місті на День незалежності України відбулась урочиста „Хода Незалежності“.

Українці з плякатами, прапорами та іншою патріотичною символікою пройшлися від Washington Square Park до New York City Hall.

„Вдячні організаторам ходи, насамперед – організації „svitanok.nyc“, українцям та солідарній з Україною громадськості міста за цей яскравий захід, що привернув увагу містян та

місцевих ЗМІ“, - йдеться у дописі Генерального консульства.

Також дипломати подякували меру Нью-Йорка Еріку Адамсу та губернатору штату Нью-Йорк Кеті Гокул за підтримку України.

„Завдяки їхнім указам найвидатніші будівлі на території штату Нью-Йорк та в місті Нью-Йорк увечері 24 серпня засяяли кольорами Українського прапора“, - наголошується у повідомленні. Е. Адамс оголосив 23 серпня Днем української спадщини міста. (Укрінформ)

Урочиста „Хода Незалежності“ в Нью-Йорку. (Фото: Генеральне консульство України у Нью-Йорку)

Промовляє Посол України в США Оксана Маркарова. (Фото: Надія Шапоринська)

ТЕРНОПІЛЬ

Михайло Михайлинин

У місті та області відбулися урочисті заходи, присвячені Дню Державного прапора і Незалежності України. Міський голова Сергій Надал вручив сертифікати на нові квартири воїнам окремої артилерійської бригади.

Начальник обласної військової адміністрації Володимир Труш відзначив нагородами та цінними подарунками працівників СБУ, які виявили військову доблесть і звитягу у боротьбі з окупантами. Також він нагородив медалями військових та працівників правоохоронних органів. Під час молитви за Україну, тернопільці вшанували героїв, які віддали найдорожче життя за свободу і незалежність.

На центральній площі виступили художні колективи з мистецькою програмою „Україно свята - мати героїв“. Народні майстри проводили навчання з плетіння соломки, моделювання іграшки, вишивки, різьби по дереву, художньої кераміки. І хоча святкові заходи перервала повітряна тривога, тернополяни зібрали 12 тис. грн на підтримку військових. Для людей, одягнених у вишиванки, був безкоштовний проїзд у громадському транспорті.

У святкові дні Тернопільщину відвідав голова Національної поліції України Іван Вигівський. Для громад області він передав сучасні поліцейські автомобілі, які були закуплені американськими партнерами.

Тернополяни і гості ознайомились із виставкою картин, які малювали поранені бійці під час лікування та реабілітації.

Пластуни на святкуванні Дня Незалежності в Тернополі.

ЛОНДОН

В День Незалежності у приміщенні Посольства України у Великій Британії відбулися урочисті заходи за участі учнів та керівництва Української школи Пречистої Діви Марії у Лондоні. Вітаючи гостей, Посол України у Сполученому Королівстві Вадим Пристайко поба-

жав учням вирости у справжніх патріотів, які будуть оберігати нашу незалежність і робити Україну кращою державою для всіх нас. Також він подякував директору Української школи Святої Діви Марії Інні Григорович та усьому колективу школи за невтомні зусилля на благо українських дітей та майбутнього України. (Укрінформ)

Святкують учні та керівництво Української школи Пречистої Діви Марії у Лондоні. (Фото: Посольство України у Великій Британії)

НОРТ ПОРТ, Флориди

Віра Боднарук

Українська громада в південно-західній Флориді з осередком в Норт-Порті гідно відзначила 32-у річницю Незалежності України в міській раді міста. Вранці перед міською радою Українсько-американські ветерани (пост 40) під проводом командира Ігора Гроня піднесли американський та український прапори. Мер міста Barbara Langdon в супроводі членів міської ради Jarome Fletcher та Debbie McDowell прочитала прокламацію, в якій проголошено 24 серпня Днем української незалежності.

Тріо родини Рошук з Української

(Закінчення на стор. 11)

Леся Попель читає прокламацію від Sarasota County Commissioners. (Фото: Оля Гронь)

Українці святкували...

(Закінчення зі стор. 10)

баптистської церкви виконали на трубах "God Bless America" та "Боже Великий Єдиний", а всі присутні понад 150 осіб, співали обидва гімни.

Голова Українського американського клубу Дарія Томашоска подякувала членам міської ради за їхнє позитивне ставлення до української громади та проголошення 24 серпня

Днем незалежності України, запросила Лесю Попель прочитати проклямацію від Sarasota County Commissioners.

Було запрошено всіх присутніх від імені Громадського комітету на чатування до Осередку ім. св. Андрія, яке приготували члени комітету.

Святкування приготували члени комітету Д. Томашоска, (Укр.Амер. Клуб), І. Гронь і Євген Томашоский, Рома Гуран, Л. Попель і Богдан Боднарук та Анна Мацілінська.

ЧИКАГО

На території Генерального консульства України в Чикаго (США) з нагоди Дня Незалежності встановили скульптуру 13-річного мистця Райана Гіршгорна „Серця України“. Райан також має на меті зібрати кошти для Project C.U.R.E., які здій-

снять закупівлю медикаментів та медичного обладнання для України.

Project C.U.R.E. – один з найбільших постачальників гуманітарної медичної допомоги у світі. З березня 2022 року згадана організація доставила в Україну 115 вантажів допомоги на загальну суму понад 25 млн дол. (Укрінформ)

Райан Гіршгорн приймає вітання. (Фото: Consulate General of Ukraine in Chicago)

UKRAINIAN CATHOLIC ARCHEPARCHY OF PHILADELPHIA

Reporting and Benefit Events 2023

TWO-PART EVENT SERIES

OCT 7 | 5PM

PHILADELPHIA, PA

Serving Our Neighbor

&

OCT 29 | 1PM

WHIPPANY, NJ

Education in the Archeparchy

Don't wait!
Get your tickets here

Contact us at 215.627.0143 or
reportingandbenefitevents2023@ukrcatholic.org

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

30 річний незмінний відсоток

6.167% APR*

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free: (888) SELF-REL

Email: Info@selfrelianceny.org

Website: www.selfrelianceny.org

*APR as of 10/28/2022 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 20% down-payment required; must be 1-4 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Табір новачок на оселі „Вовча тропа“

Табір юнаків на оселі „Вовча тропа“

Пластове таборове літо 2023 року

Табір новаків на оселі „Вовча тропа“

Табір юнаків на оселі „Писаний камінь“

Софія Шиприкєвич

Цьогорічне таборове літо було насиченим і різноманітним. На пластових оселях відбувалися виховно-вишкільні табори. „Вовча тропа“, яка цього року святкувала своє 70-ліття, організувала шість таборів. Табір новаків „Доба елементної сили“ очолив комендант Кирило Юрчук. Табір новачок називався „Через терни до зірок“ під керівництвом комендантки Ксені Валігунди. Темою табору юнаків була „Життя це гра“, а його комендантом Данило Годованець. Комендантка табору юначок Меланія Глух вибрала тему „Перемога наша“.

Традиційно на „Вовчій тропі“ відбувся двотижневий табір старшого юнацтва „Дух народу нас веде“,

комендантом якого був Северин Кушмелюк. Крім

основних виховно-вишкільних таборів, на оселі мали змогу таборувати також наймолодші новачки і новачки на Підготовчому таборі, який тривав один тиждень. Коменданткою табору була Тереня Чорнодольська.

Оселя „Писаний камінь“ запропонувала пластунам чотири виховно-вишкільні табори. Табір новаків вибрав тему „Сторожі світу“, а його комендантом був Роман Жаровський. Коменданткою табору новачок була Ліліана Форович. Вона зосередилась на темі „Магічна мрія“. Юнаки свою таборову програму окреслили темою „Таємна зустріч“. Комендантом табору юнаків був Антін Перекліта. Програма

табору юначок під керівництвом комендантки Оксани Жаровської мала тему „Життя перемоги“.

На оселі „Новий сокіл“ відбувся виховно-вишкільний новацький табір „Іде поїзд Україною“, комендантками якого були Соломія Хтей, Ксеня Ганкевич, Дарка Ганкевич. На жаль, юнацький табір цього літа був відкликаний, але наступного літа юнацтво зможе повернутися на оселю.

„Новий сокіл“ також надав можливість потаборувати пташатам разом з батьками. Тема табору пташат була „Ку-ку! У лісі я живу!“, а комендантками його були Ксеня Ганкевич і Адя Чонсі.

На всіх трьох оселях були цікаві таборові програми, а також спеціаль-

ні гості – співаки. На „Вовчу тропу“ і „Писаний камінь“ загостили Вова зі Львова і Всюдисвоя. На „Новому соколі“ співав відомий гурт „Даха-Браха“.

Крім виховно-вишкільних таборів, відбулися також вишколи для пластунів: Вишкіл новацьких впорядників, Лісова школа, Школа булавних і Морський вишкільний табір. Коменданткою Новацького вишколу була Оленка Гладка, а сам вишкіл відбувся на „Новому соколі“. Вишкіл „Лісова школа“ під керівництвом коменданта Любомира

Домашевського був традиційно в Гантері, Нью-Йорк. Також в Гантері відбулася Школа булавних, якою

(Закінчення на стор. 18)

Новацький табір на оселі „Новий сокіл“

МПЗ на оселі „Beaumont“.

Пласт Українська Скавтська Організація, Нью-Йорк

Пластова Ціль не міняється

Відновлена Домівка відкривається

Пласт Станиця Нью-Йорк ЩИРО ДЯКУЄ всім жертводавцям за щедру підтримку у здійсненні мрії відновленої Домівки! Ваші датки дозволять Станиці Нью-Йорк провадити сходи в навчальному, сучасному і безпечному середовищі і приймати пластунів, їхні родини та гостей протягом десятиліть.

Пожертви на відновлення Пластової Домівки в Нью-Йорку

\$100,000+

Plast Foundation
Self Reliance New York
Federal Credit Union

\$30,000 - 99,999

Zenko & Areta Chernyk
Talia Danysh
Dekajlo Family
Zoriana Haftkowycz
Artur & Iryna Hryhorowych
& Iryna Alyskewycz
Hryhorowych
Andrij & Chrystia Kozak,
Katrusia Wolowodiuk,
Vera Wolowodiuk & Jeff
Chodakewitz
Lisovi Chorty Kurin**
Hal & Adriana Malone*
Podpirka Family
Danylo Popadynec & Larysa
Smarsh
Pylyp Family
Jurij Rybak & Anna Ortynskyj
Michael Sawycky Fund
Veselka Restaurant

\$10,000 - 29,999

Anonymous – 4 donors
Julian & Maria Baczynsky
Nestor Blyznak
Zahin Chervona Kalyna**
Labunka Family*
Ihor & Alexandra Magun
Robert & Marta Torielli

\$5,000 - 9,999

Orest & Adia Fedash
Roxana Horczakiwskyj
Natalia Hryhorowych*
Zenon Jr. & Natalia
Kramarchuk
Daniel & Tamara Krup*
Yurko & Marta Kuzmowycz
George & Anisa Mycak
Stephen O'Connell
Nestor Porytko*
Yura Pylyp
Sawchyn-Doll Family
Ulana Steck
Ihor Sydoriak & Halyna
Wysowskyj
Maria Tershakovec
Tamara Tershakovec
UA Heritage Foundation

\$2,500 - 4,999

Anonymous - 1 donor
Roman & Anna Alyskewycz
Alexander Bohdanowycz*
Askold & Kasia Chemych
Chmelnichenky Kurin**
Peter Choma
John Cienki
Roma Danysh
Peter & Irene Halatyn*
Anyh Hnatejko*
Johnny Husiak
Roman Kochanowsky*
Natalia Koropecykj
Justin & Nastia Matijcio
Ukrainian Medical Assoc
of North America
Ukrainian National FCU
Philadelphia

\$1,000 - 2,499

Anonymous – 5 donors
Oksana Andersen
Volodymyr Artymshyn
& Lida Prokop
Mark & Ariadne Bach*
Yarema Bachynsky

Myron & Slavomyra Bilas
Orest & Lidia Bilous
Chrystyna Bonacorsa
Lidia Chernichenko
Theodora Chomiak
Chornomorski Xvlyi Kurin**
Joseph Danko
Tanya Dragan
Stan Fediuk
Michael George & Ulana Kebalo
Bohdan & Orysia Germak
Ostap & Elizabeth Gladoun
Taras & Nataliya Gladoun
Olha Gnoj
Calvin Gruss
Alexander & Jaroslawa
Gudziak Charitable Fund

Adam & Marta Hapij
Volodymyr Hoydysh
Orest & Marta Kebalo
George Kihiczak
Yurko & Irene Kobziar
Ivan Konyk
Andrey & Vera Kosovych
Michael & Luba Kostyba
Bohdan & Lida Kramarchuk
Oleh & Virginia Krup
Bohdan & Bohdanna Kurczak
Iryna & Oksana Kurowyckyj
Marta Kuynotna
Chrystyna Kuzmowych
Bohdan & Oksana Kuzyszyn
Paul & Emilia Liteplo
Ronald & Nadia Liteplo
Taras Lozowy
Ivan Makar & Christine
Gorski-Makar

Bohdan & Lida Makarewycz
Makcum Maxim
Paul & Olesia Matijcio
Maria Motyl*
Dmytro & Marusia Mulyk
Ivan & Luba Nebeluk
Lida Nolan
Maki O'Connell
Taras O'Connell
Victor & Oksana Padoch
Viktor & Oksana Podolyuk
Orden Khrestonostiv**
Roman & Olga Podpirka
Romana Rainey
Ivan & Mariana Rak
George Rakowsky
Ihor and Alexandra Sawczuk
Roman Sawycky
Volodymyr Sharko
Kenneth & Musia Skipka
Christine Slywotzky
Taras Sochan
Spartanky Kurin**
SUMA Yonkers Federal Credit
Union

Daniel Szwabiuk
Daria Temnycky
Ron Tremba/Stefa
Nazarkewycz
Vera Trojan & Mark Carthy*
Marko Turczan
Bohdanna Tytla
Ukrainian National FCU NYC
Lev & Maria Wolansky*
Gregory & Marianne
Woloszyn*

\$500.00-999.00

Anonymous - 1 donor
Marta Bazarko
Daniel & Tetiana Bazarko
Taras & Ulana Budurovych
Ihor & Barbara Cehelsky
Yaroslav & Karen Chelak
Darchyk & Roksana
Chornodolsky
Chortopolokhy Kurin**

Andrew Chraplyvy
Katria Czerwoniak
Jamil & Larissa Ellis
Zoryana Fedoryshyn
Christine Gaynor
Tetyana Goruk
Orest Holubec
Ula Illytzky
Peter Jarema Funeral Home
Catherine Kanarsky
Adriana Knihnicki
Roman Kostyuk
Marta Kowalczyk
Lyubomyr Koziy
Yuri Kr
Theresa Kuritza
Andrij & Claire Labunka*
Matij Labunka
Andrew Lastowecky
Ruta & Petro Lenchur
Alissa Liteplo
Wasyl & Lesia Liteplo
Vasill & Roksolana Lonchyna
Borys Mayczewsky
Victoria Melnik
Myron & Chrystia Melnyk
Rostislav Milanytch
Mark Mostovych
Paul Mulyk
Anyh Nawrocky
Funia O'Connell
Musia O'Connell
Juliana Osinchuk
Adrian Podpirka
Victor Podpirka
Roman Procyk
Irynej Prokopovych
Ruta Ripecky
Jon Rodriguez
Ulyana Saval
Christine Sawicki
Alexandra Schur
Sofia Shields
Marika Shmotolocha
Eugene Stakhiv
Jaroslav & Oksana Sydorak
Ti Shcho Hreblu Rvut Kurin**
Verkhovynky Seniory Kurin**
Verkhovynky Starshi Plastyny
Kurin**
Lilly Tucker
Stephen Tymkiw
Ukrainian Soccer Association
Ulana Vojchysyn
Irena Worobec
Lubomyr & Larysa Zielyk
Marta Zielyk

\$100.00 - 499.00

Anonymous – 8 donors
Mark Andrew
Marta Antoniv
Myron & Marusia Antoniw
Maxim Artymshyn
Daria Bajko
Chritina Knysh-Barabash
Adrian Baranetsky
George & Dawn Bazarko
Volodymyr & Lida Bazarko
Theresa Ben
Adrian Berezowsky
Natalia Bilash
Vera Bitcon
Ulana Blyznak
Areta Bojko
Olena Boyko
Roman Chaban
Larissa Chaplia
Adrian Chernyk
Bohdan Chomut
Zenon Cybriwsky
Chrystia Czebiniak
Laryssa Czebiniak
Olha Czmola

Alex Dagenais
Peter & Ludmila Darmohraj
George & Christine
Demidowich
Oleh & Nusia Denysyk
Volodymyr Dovhanyuk
Alexandra Durbak
Myroslav & Alexandra
Dyeduk
Adriana Fedorijczuk
Frey
Olena Furda
Michael Gadacz
Ihor & Natalka Gawdiak
Petro & Nadia Gluch
Hope Rock Gardening
Myron Gudz
Ruslana Gural
Taras Gural
Tatiana Guy
Melasha Halaway
Mykola & Lesia Haliv
Oksana Halko
Stefan & Myra Hankewycz
Tymish & Myrosia Hankewycz
Jerome Hanifin
Andrei Harasymiak
Slava Harasymovych
Ksenya Hatisz
Yaroslav Hlum
Rostyslav & Olya Holiyat
Myron & Olya Hnateyko
Taisa Hnateyko
Alexandra Holuka
Adrian Horodecky
Mykola Hryhorczuk
Jurij & Lida Huk
Nataliia Hull
Peter & Andrea Ihnat
Daria Jakubowycz
Nazar Kaliwoshko
Rev. Ivan Kasczak
Olena & Andrea Kebalo
Tatiana Keis
Vasyl Khabaylyuk
Yuriy Khodak
Iryna Kit
Ivanka Kiyashka
Jarema Klos
Chris Klufas
Atanas & Maria Kobryn
Oleh & Olena Kolodiy
Roman Komarnyckyj
Mykola Konrad
Roman Kornaha
Halina Korsun
Tymish Korytko
Lesya Kostyuk
Marta Kowaliw
Oleh & Alexandra Kowanko
Vlad Krasnykov
George Kryzaniwsky
Dobroszlava Kulyak
Roman Kulyk
Danylo Kuncio
Zenovia Kuncio
Olya Kushnir
Tatiana Kuzmowycz
Andrij & Roksolana Kyzyk
Christina Lippert
Oksana Lobachevska
Nadiya Lototska
Askold & Roksolana
Lozynskyj
Adia Magun
Maxim Magun
Roma Maksymowych
Bohdan & Eva Markus
Lionel Iwaskiw & Taisa Markus
Timothy & Larissa Matijcio
Sasha Matselyukh
Adriana Melnyk
Lawrence & Chrystine
Messina

Motria Milanytch
Oleh & Roxolana Mitringa
Julia Moroch
Natalia Moroch
Michael Moroch
Lida Mulyk
Peter Mychajliw
Borys Mychalczak
Nataliia Mysiuk
Walter & Vira Myskiw
Oksana Nalyvayko
Lidia Nascimento
Alexandra Navorynska
Taras Nebeluk
Liam Nolan
Renata & Andrij Nychka
Melania Nynka
Tania Oberyszyn
Jaroslav Oberyszyn
OSU Pathology Services
Andrij & Larissa Paschuk
Gita Patel
Mark & Irene Pawliczko
Talia Pawluk
Stefan & Larissa Peleschuk
Andrij Pereklita & Ksenia
Kozak
Alexandra Odulak-Petrenko
Ivan Petruniv
Oksana Piaseckyj*
Yulia Pletyuk*
Orest Poliszczuk
Alex & Marta Popovich*
Anatol & Irene Popovich
Daria Pryshlak
Larissa Reynarowych
Zorianna Masnyj Ros
Ruslana Rossi
Zoreslawa Rudyk
Ruslan
Yuriy & Tetyana Rusyniak
Stephen Sacovitch
Daniel & Ulyana Saval
Oksana Savchyn
Zach & Tania Schneider
Sarah Scully
Ivan & Yulia Semaniuk
Nataliia Shkvarok
Dianna Shmerykowsky
Anna Shpook
Oleksandra Shulyar
Nestor & Nina Shust
Lesia Sikorskyj
Halyna Skazko
Bohdanna Slyz & Family
Natalia Sonevsky
Yarko Sos
Stepan Stasishyn
Mykola Stefanysyn
Ihor & Svitlana Strutynsky
Mark Sydorak
Andrij Syniutka
Walter & Anna Szczupak
Jennifer Tis
Natalie Trojan
Iryna Tsapar
Roman & Oksana Vaskiv
Roman & Zirka Voronka
Andrii Vovk
Viktor & Antonina Vovkanych
Elizabeth Vovkanych
Constantin Voyevodka
Lev Wolansky
Ivan Wolansky
Tetyana Yashchysyn
Ihor & Maria Yatsiv
Sergiy Yurchak
Vitaliia Yurchak
Dorian Yurchuk
Irenaeus & Olenka Yurchuk
Ulana Zynych
Zoy Associates
Lubomyr Zobniw
Mykola & Irena Zwarych

\$99.00 or less

Anonymous- 2 donors
Lidia Bazhansky
Martusia Bazhannya
Lyubomyr & Lesya
Boryslavsky
William Burban
Daniel Buzzetta
Denise Costa
Adrian Chaplia
John & Olya Czerkas
Ksenia Dragan
Maryana Dovhanyk
Maria Kvit-Flynn
Valentina Gluch
Ka Hal
Taissa Hamulak
Julian Hayda
Chryzanta Hentisz
Alexandra Holuka
Larissa Hrabec
Minka Hrenhniw
Darka Jakymchuk
Roman Juzeniuk
Yuriy & Anna Khodak
Roman & Marta Kokolskyj
Bohdana Komichak
Mykola Konrad
Larisa Kopach
Natalia Koropecykj
Myroslava Kotyk
Galyana Kulyk
Katria Kuzmowycz
Olga Kuzmyn
Olesia Lew
Iryna Makaruk
Ksenia Maryniak
Adrianna Melnyk
Oleh Melnyk
Slavko Mitringa
Larissa Montecucullo
Emilia Mostova
Gunnar Nolan
Roman & Olha Nowakiwsky
Iryna Perkhalyuk
Erast & Anna Pohorylo
Larissa Popel
Nastia Rab
Irene Rogutsky
Anita Roik
Lesia Semkovych
Ilia & Nadia Shevchuk
Nataliia Shkvarok
Yuri Sirenko
Halyna Skazko
Vitalii & Olena Sosanska
Nazar Stankevych
Larisa Strickland
Oleksandr Svystun
Teodor & Tetyana Szewczuk
Virlana Tkacz
Maria Tokarska
Lidiya Volosyanko
Viktoria Vozna
Dave Walker
Minka Wasyluk
Traci Wilgus
Deanna Yurchuk
Lidia Yurhel
Marie Zarycky
Andriy Zavoloka

*Includes matching funds or grants
**Denotes Kurin contributions

Ми завжди вдячні за нові пожертви для розширення та збагачення наших програм.

Щоби скласти пожертву, просимо вжити поданий QRCode.

Вітаємо студентів, членів УНСоюзу, стипендістів 2023-2024 навчального року!

УНСоюз призначив стипендії на 2023-2024 академічний рік

Стипендійна Комісія УНСоюзу

ПАРСИПАНІ, Нью-Джерсі. – Після старанного розгляду студентських апіляцій на стипендії Українського Народного Союзу на 2023-2024 рік, Стипендійна Комісія УНСоюзу зустрілася 8 серпня в Головній Канцелярії УНСоюзу в Парсипані для ухвалення остаточних рішень.

Облікові дані всіх апілянтів були відмінними, і деякі студенти подавалися на більше ніж одну стипендію, якщо вони були підходящими. Тому рішення Стипендійної Комісії були складними. Критерії, якими користувалася комісія, включали академічні досягнення, громадську та університетську діяльність, нагороди й відзначення, та змісти есеїв, поданих разом з апіляцією.

Цього року було 44 апілянтів з 23-ьох відділів УНСоюзу в США й Канаді на стипендії та нагороди.

Спеціальні стипендії надані УНСоюзом для студентів бакалаврату („undergraduate”) – уфундовані щедрими доброчинцями – включають наступні: Стипендія ім. Йосифа й Дори Галандюк (2,000 дол.) для відмінного

студента в ділянці бухгалтерії чи стислих наук; новостворена Стипендія Фондації ім. Родини Лідії Білоус (2,000 дол.) для студента політичних наук; Пропамятна Стипендія ім. Дмитра й Слави Ярославич (1,000 дол.) для відмінного студента українського роду; Стипендія ім. Марії та Тараса Слевінських (1,000 дол.) для студента медсестринства; Стипендія Філадельфійського Окружного Комітету УНСоюзу ім. Степана Гавриша (1,000 дол.) для студента з одного з дев'ятьох відділів округу; і Стипендія ім. Данила Андрія Демиденко (500 дол.) для студента в ділянці медицини.

УНСоюз також спонсорує п'ять Стипендій Спадщини УНСоюзу (по 1,000 дол. кожна) для студентів бакалаврату або аспірантів („graduate”), які навчаються на повний або неповний час. Ці стипендії – які особливо зосереджуються на громадській діяльності – були встановлені в 2019 році в 125-ліття УНСоюзу.

Додатково, всі студенти-члени УНСоюзу можуть отримати грошові нагороди для своїх університетських студій. Ці нагороди надаються після закінчення останнього року середньої

школи і під час студій в коледжі та на аспірантурі в університеті. Як і в минулому, цьогорічні нагороди коливалися від 125 дол. – для тих, що починають перший рік студій, до 250 дол. – для студентів-аспірантів.

Наступні студенти отримали спеціальні стипендії на 2023-2024 академічний рік:

- Стипендія ім. Галандюк – Марко Рокицький, Відділ 277 УНСоюзу, який розпочинає другий рік студій на Коннектикатському Університеті;
- Стипендія ім. Білоус – Матей Манастирський, Відділ 120 УНСоюзу, який розпочинає останній рік студій на Пітсбурзькому Університеті;
- ім. Ярославич – Дарій Кульчицький, Відділ 83 УНСоюзу, який розпочинає останній рік студій в Коледжі Френкліна й Маршала;
- Стипендія ім. Слевінських – Александра Солтис, Відділ 88 УНСоюзу, яка розпочинає перший рік студій на Стактонському Університеті;
- Стипендія ім. Гавриша – Йосиф Стефурак, Відділ 501 УНСоюзу, який розпочинає другий рік студій на Пенсильванійському Державному;
- Стипендія ім. Демиденко – Наталія

Скиба, Відділ 399 УНСоюзу, яка розпочинає третій рік студій на Домініканському Університеті.

Стипендії Спадщини УНСоюзу на 2023-2024 рік отримали наступні студенти:

- Софія Коваль, Відділ 27 УНСоюзу, яка є на третьому році студій в Нортістерн Університеті;
- Марія Кульчицька, Відділ 83 УНСоюзу, аспірант Школи ім. Кенеді на Гарвардському Університеті;
- Кейтлен Телепко, Відділ 234 УНСоюзу, яка є на останньому році студій в Сітон Гол Університеті;
- Павло Віліямс, Відділ 37 УНСоюзу, який є на останньому році студій у Вейк Форест Університеті; і
- Адріана Завійська, Відділ 155 УНСоюзу, яка є на третьому році студій Школи Фармацевтики при Ратгерському Університеті.

УНС вдячний за постійну підтримку всім доброчинцям, які уфундовують стипендії для студентів з нашої громади. УНСоюз обробляє, оцінює і керує адмініструванням стипендій, які вони фінансують, на основі встановлених ними критеріїв. Особи або організації, які зацікавлені у спонсоруванні стипендій повинні скотактуватися з Президентом/Головним Виконавчим Директором УНСоюзу Романом Гірняком в Головній Канцелярії УНСоюзу на число телефону 800-253-9862, додаток 3016.

Щоби податися на стипендію чи нагороду УНСоюзу, студент мусить мати активну, забезпечену (страхову) полісу зі сплаченими внесками впродовж останніх двох років, яка має мінімальну вартість 5,000 дол. (це не включає термінові життєві поліси – „term life policies”). УНСоюз пропонує різноманітні кваліфікаційні поліси/грамоти за конкурентоспроможними цінами.

За дальшими інформаціями про страхові плани (permanent and term insurances) та страхові сертифікати (endowments) УНСоюзу, як також про ануїтети, індивідуальні пенсійні конта (IRAs) та ощадні освітні конта (Coverdell Education Savings Accounts), читачі можуть скотактуватися зі своїм відділовим секретарем, або безпосередньо з УНСоюзом на число телефону 800-253-9862.

Щоб більше довідатися про стипендійну програму УНСоюзу, читачі запрошуються відвідати веб-сторінку <https://unainc.org/benefits/scholarships/>.

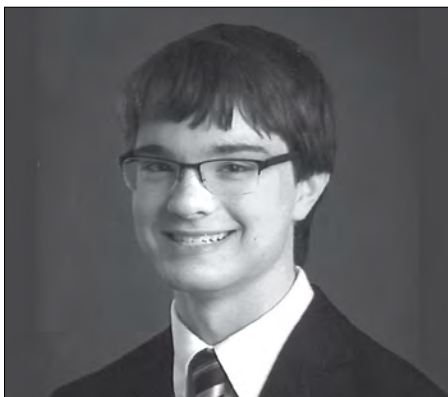
Упродовж свого понад 129-літнього існування, Український Народний Союз завжди підтримував молодих людей у їхньому прагненні вищої освіти. Властиво, перші стипендії УНСоюзу були малі нагороди, надані перспективним студентам, щоби допомогти їм досягнути краще майбутнє. Формальна стипендійна програма, встановлена в 1964 році, вже надала стипендії тисячам молодих людей. Це є спадщина, якою УНСоюз справедливо пишається.

\$2,000 SPECIAL SCHOLARSHIP

Mark Rokycyck
GALANDIUK Scholarship
UNA Branch 277
University of Connecticut

\$2,000 SPECIAL SCHOLARSHIP

Matthew Manasterski
BILOUS Scholarship
UNA Branch 120
University of Pittsburgh

\$1,000 SPECIAL SCHOLARSHIP

Darij Kulchycky
JAROSEWYCZ Scholarship
UNA Branch 83
Franklin & Marshall College

\$1,000 SPECIAL SCHOLARSHIP

Alexandra Soltys
SLEVINSKY Scholarship
UNA Branch 88
Stockton University

\$1,000 SPECIAL SCHOLARSHIP

Joseph Stefurak
HAWRYSZ Scholarship
UNA Branch 501
Pennsylvania State University

\$500 SPECIAL SCHOLARSHIP

Natalia Skyba
DEMIDENKO Scholarship
UNA Branch 399
Dominican University

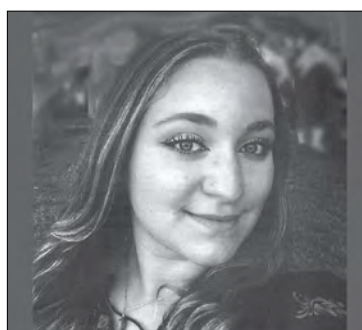
\$1,000 UNA HERITAGE SCHOLARSHIPS

Sophia Kowal
UNA Branch 27
Northeastern University, Boston

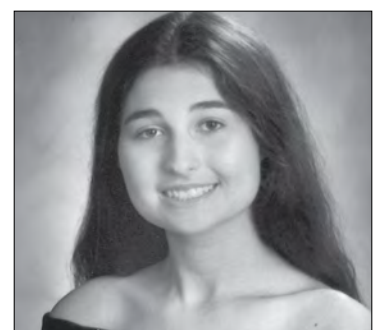
Maria Kulchycky
UNA Branch 83
Harvard University

Kaitlen Telepko
UNA Branch 234
Seton Hall University

Paul Williams
UNA Branch 37
Wake Forest University

Adriana Zaviysky
UNA Branch 155
Rutgers School of Pharmacy

\$250 GRADUATE

Matthew Stefurak
UNA Branch 501
University of Pittsburgh

Marta Telepko
UNA Branch 234
Buffalo School of Dental Medicine

\$200 JUNIORS

Melania Gluch
UNA Branch 277
Seton Hall University

Michael Kulycky
UNA Branch 465
McGill University

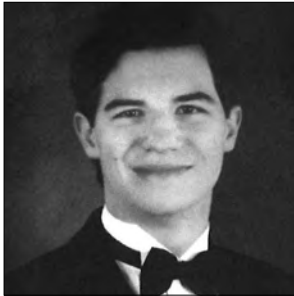

Anton Pereklita
UNA Branch 292
Purdue University

Blake Robinson
UNA Branch 112
High Point University

\$200 JUNIORS

Andrew Stelmach
UNA Branch 269
Northeastern University

Philip Szeremeta
UNA Branch 173
University of Colorado, Boulder

Markian Tabatchouk
UNA Branch 269
Monmouth University

\$175 SOPHOMORES

Natalie Conway
UNA Branch 162
Thomas Jefferson University

Adrian Deputat
UNA Branch 360
Colorado State University

Chrystyna Mykhaylyshyn
UNA Branch 42
Rider University

\$175 SOPHOMORES

Olena Mykhaylyshyn
UNA Branch 42
Rider University

Taras Mykhaylyshyn
UNA Branch 42
Rider University

Kalyna Woloszyn
UNA Branch 88
CUNY Queens College

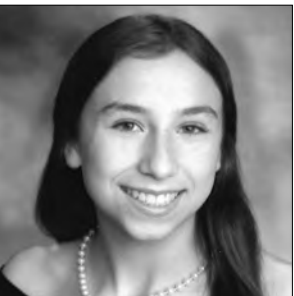
\$150 FRESHMEN

Daniela Agne
UNA Branch 42
The College of New Jersey

Alexander Kolody
UNA Branch 269
Berklee College of Music

Isadora Lee
UNA Branch 13
Rensselaer Polytechnic Institute

\$150 FRESHMEN

Markian Nychka
UNA Branch 269
SUNY, Westchester

Steven Schiavone
UNA Branch 171
Pace University

Amanda Schrieber
UNA Branch 42
University of Arizona

Alexis Schrieber
UNA Branch 42
Northern Arizona University

Alexander Swiatkiwsky
UNA Branch 360
SUNY, Buffalo

Roman Swiatkiwsky
UNA Branch 360
SUNY, Buffalo

\$150 FRESHMEN

Liliana Tomko
UNA Branch 37
University of Texas, Austin

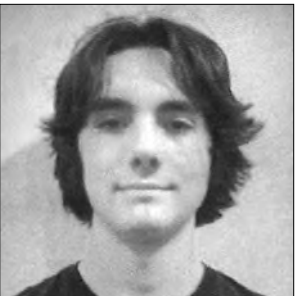
Kalyna Yurchuk
UNA Branch 70
University of New Haven

Alexander Deputat
UNA Branch 360
Colorado State University

Julia Gerenser
UNA Branch 360
Univ. of California, Santa Barbara

Zenon Kolcio
UNA Branch 277
Bryant University

Adrian Kurylko
UNA Branch 171
Boston College

\$125 HS SENIORS

Andrew Lee
UNA Branch 13
Hudson Valley Comm. College

Kirilo Pereklita
UNA Branch 292
University of Colorado, Boulder

Sofia Stanko
UNA Branch 283
East Carolina University

НАПРЯМНІ УНСОЮЗУ

Український Народний Союз існує для:

- поширення принципів братської діяльності;
- збереження української, української американської і української канадської спадщини і культури;
- надання своїм членам якісних фінансових послуг і продуктів.

Як братська забезпечена установка, УНСоюз реінвестує свої прибутки для добра своїх членів і української громади.

Учений і меценат...

(Закінчення зі стор. 6)

видання „Київська старина” як майбутню премію за найкраще написану історію України.

Саме йому належить відомий вислів, який прозвучав у листі до Михайла Грушевського „Легко любити Україну до глибини душі. А ви спробуйте любити її до глибини кишені!”. В час, коли жив Чикаленко, любити Україну жертвовно і не потрапити на каторгу було справою не з простих. Багатий агроном та землевласник, він міг спокійно жити в російській імперії. Однак як людина високоосвічена, Чикаленко розумів важливість української національної ідеї. Тому щедро підтримував українську думку, українське слово, літераторів, журнали та книги.

На жаль меценатство сьогодні в Україні не в моді. Більше поширене

все те, що пахне фінансовими чи політичними дивідендами. Сьогоднішні „грошові мішки” не люблять розкидатися грішми. Вони воліють ховати їх в офшорах. Чикаленко ж віддавав свої великі статки заможного поміщика своїй нації, розвиваючи і пропагуючи її ідентичність. Може саме тому, що порівняння із сучасними олігархами, чиновниками, яке є не на користь останніх, послугувало тому, що ювілей відбувся так скромно.

На наш погляд, лише зазначені вище життєві доблесті Чикаленка, а саме його господарська діяльність, яка створила його самого, меценатство вже дають змогу належним чином вшановувати його пам'ять.

Однак варто вказати і на інші його особливі заслуги. Насамперед, його громадсько-політична діяльність. Чикаленко був активним членом „Старої Громади” (з 1900), Загальної безпартійної демократичної організації, Української демократичної пар-

Редакція газети „Рада” у 1898 році.

тії (з 1904), Української демократично-радикальної партії (з 1905 року); з 1908 року був ініціатором заснування Товариства українських поступовців і його фактичним головою.

Під час Першої світової війни ховався від переслідування поліції у Фінляндії, Петрограді, Москві; з початком революції 1917 року повернувся до Києва.

Мало хто знає, що ініціатором скликання Української Центральної Ради як представницького органу став саме Є. Чикаленко. І поруч з М. Грушевським, В. Винниченком, С. Петлюрою стояв біля витоків української революції. Є. Чикаленку пропонували стати першим президентом УНР, але він вважав, що М. Грушевський буде кращим за нього очільником Української держави і викликав його для великої місії в Україні із Санкт-Петербурга.

А ще, саме Є. Чикаленкові, а не Павлові Скоропадському, навесні 1918 року першому запропонували стати гетьманом України. За свідченням сучасників Чикаленко думав три дні й відмовився. Бо хоч і вважав таку форму державного управління перспективною, але був переконаний, що не можна брати гетьманську посаду з німецьких рук.

Варто згадати і літературну спадщину Є. Чикаленка. Це згадана робота „Розмови про сільське господарство”, а також „Розмова про мову”, „Спогади”, „Щоденник”, „Уривок з моїх споминів за 1917 р.” та серію статей „Про українську літературну мову”, праці щодо розвитку української школи, в яких він обстоював запровадження рідної мови в освіті, оскільки вважав цю обставину основою у формуванні цивілізованої держави, нації.

І ще одна сторінка діяльності Чикаленка. У 1890-их роках він відкупив у дочці поміщика Лукашевича, котра мешкала у Петербурзі, 1,100 десятин землі, а також маєток на 10 кімнат, і поселився у Кононівці, що нині на Черкащині. Вправний господарник Є. Чикаленко тут також продає селянам 700 десятин землі, а на решті 400 дуже швидко свої нові володіння перетворив у зразковий, де почали родити високі врожаї зернових і технічних культур, високою стала рентабельність тваринництва. Колосисті кононівські поля вражали всіх своєю красою і врожайною силою.

Частим гостем тодішньої Кононівки і її господаря бував відомий громадсько-культурний діяч, письменник, лексикограф, етнограф, історик, автор „Словника української мови” Б. Грінченко. До маєтку Є. Чикаленка навідувалися етнограф, фольклорист, громадський

діяч Олександр Русов, редактор „Киевской старины” Володимир Науменко, редактор газет „Громадська думка”, а потім „Рада” Федір Матушевський. Приїздив на відпочинок до Кононівки поет Олександр Олесь. Гостювали меценати Василь Смиренко, Леонід Жебуньов, Володимир Леонтович. У кононівському маєтку Є. Чикаленка провідували історик, письменник, майбутній міністер закордонних справ УНР в уряді П. Скоропадського Дмитро Дорошенко, майбутній письменник Богдан-Валеріан Ярушевський та інші відомі люди першої половини ХХ ст. Перебування у Кононівці М. Коцюбинського надихнуло його на написання відомої новели „Intermezzo” („Інтермеццо”).

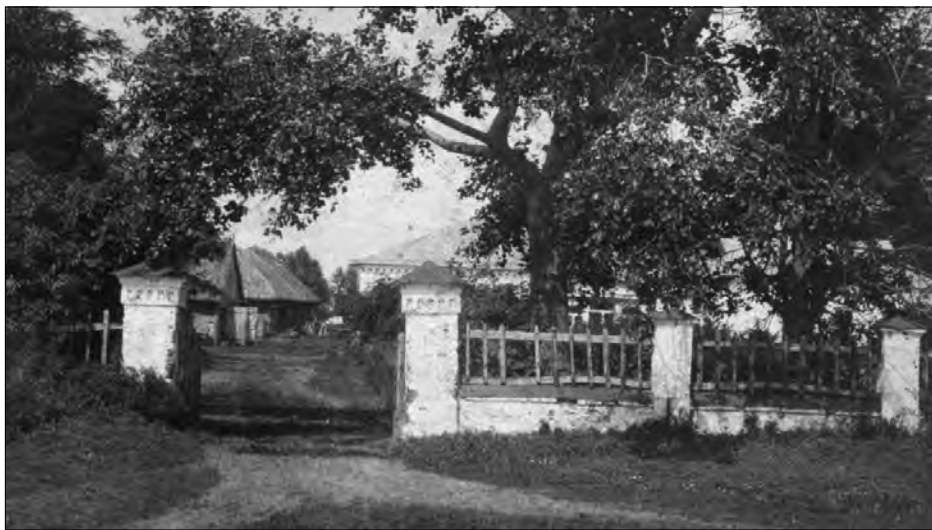
А ще з Києвом і Кононівкою пов'язана сімейна драма Чикаленка. Як відомо, у дружній сім'ї Чикаленків Євгенія та Марії народилося п'ятеро дітей. Однак через певний час у його житті з'явилася Юлія Садик, донька сестри дружини, незважаючи на значну різницю у віці, яка і стала громадянською дружиною Чикаленка. Всі діти засудили вчинок батька. Маєток у Кононівці був відданий Марії і дітям, сам же Чикаленко жив із молодією дружиною у Києві.

У 1919 році родина Чикаленків – Євгеній та Юлія, була змушена виїхати в Галичину, а згодом – в Австрію, Чехословаччину. Перебуваючи в еміграції, жили дуже бідно. Українська газета „Свобода” в США навіть оголошувала збір коштів на його лікування. Хоча і там Чикаленко намагався брати активну участь в науковому та громадському житті української еміграції. Так, з 1925 року Є. Чикаленко очолював Термінологічну комісію при Українській господарській академії в Подєбрадах.

Помер Є. Чикаленко у червні 1929 року у Подєбрадах, заповівши, щоб його прах був розсіяний у рідних Перешорах. На жаль, до цього часу його заповіт залишився нездійсненим.

Таким залишиться у вдячній пам'яті нащадків Є. Чикаленко, багатогранна громадська та благодійна діяльність якого його самовідданість, з якою він пропагував українське слово, українську історію та культуру, є свідченням благородства, величчю духу й патріотизму цієї Людини. Сьогодні ми з гордістю та вдячністю згадуємо Є. Чикаленка як подвижника української культури, талановитого літератора, видавця, освітнього діяча, що лишив помітний слід в історії українського державотворення.

Анатолій Чабан – доктор історичних наук, професор.

Таким був маєток Чикаленка в Кононівці.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує на доповідь

Євгена Глібовицького

(Львів, Український Католицький університет)

Зрозуміти Україну: поміж травмою та новою якістю

Сучасна Україна – одна з найбільш недооцінених країн у світі. Ця розмова зосередиться на траєкторії розвитку України, на її неподібності та на перспективах. Євген Глібовицький погляне на проблеми української безпеки, демографії, політичної культури, релігії, економіки, урядування та пояснить як ці чинники впливають на можливості розвитку України.

Євген Глібовицький викладає в Українському католицькому університеті та є публічним інтелектуалом, який вивчає та обговорює яким чином культурні чинники впливають на формування інститутів та довгостроковий розвиток України. Він керує pro.mova – аналітичним центром та консалтинговою компанією та активно включений сектор реформ в Україні. Євген Глібовицький також є членом наглядової ради Суспільного мовлення.

У дискусії братимуть участь:

Д-р Олена Ніколаєнко (Професор, голова Відділу політології Фордгамського університету)

та

Д-р Григорій Грабович (Професор катедри української літератури ім. Дмитра Чижевського Гарвардського університету, головний редактор видавництва «Критика»)

**В суботу, 16 вересня 2023 року
о 5-ій годині по пол.**

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Бахмут...

(Закінчення зі стор. 3)

робітника музею Ігоря Корнацького, вдалося евакуювати та зберегти до вторгнення в місто російської армії у серпні 2022 року.

Історик зазначає, що війна закінчиться, територіяльна цілісність України відновиться, а Бахмут стане символом незламності. Не випадково місцем виставки обрано меморіал Бабин Яр. Ця подія покликана провести паралелі між трагедією Голокосту 1942 року і знищенням Бахмуту російськими загарбниками в 2022 році. Саме тут в 1942 році було вбито понад 3,000 мирних жителів – євреїв та українців. На виставці представлені спогади свідків подій 1941-1943 років, а також відеороботи Клеменса фон Ведемейера про часи Другої світової війни. К. фон Ведемейер, онук офіцера Вермахту Гаральда фон Фітінгоф-Ріша, документаліста-аматора, який фільмував наступ свого підрозділу, який завершився в Артемівську (Бахмуті) в 1942 році. Через десятиріччя ці матеріали потрапили до К. фон Ведемейера, і він приїздив у 2021 році в Бахмут, аби на власні очі подивитися на місто. Його роботи увійшли до експозиції.

Про завдання виставки розповіла її організаторка, директорка національного історико-меморіального заповідника „Бабин Яр“ Роза Тапанова:

„Ми розповіли історію не тільки про Бахмут, ми розповіли свою історію війни та України. Завдяки виставці багато хто вперше дізнався про трагедію бахмутського Бабиного

Михайло Алексеєнко біля інсталяції „Проліті сльози“.

Яру. Росія завжди проводила антисемітську політику і намагалася переписати історію і приховати злочини, скоєні нацистами проти євреїв. Не тільки в Бахмуті, але і в Бабиному Яру єврейські кладовища були зрівняні з землею, а територія перетворена на спортивний майданчик. Наша мета – говорити правду про минуле і теперішнє, тому так, вважаю, ми її досягли. Зараз у мене багато рефлексій та розуміння того, що можна зробити ще для збереження пам'яті. Виставку відвідали тисячі українців та гості з понад 25 країн світу. Бахмутці, які на фото шукали свої будинки, приходили, щоб побути зі своїм містом, зі своїм домом. Молоді дівчата, які приходили декілька днів поспіль та вивчали все, що написано, майже напам'ять. Було багато молоді, дітей. І саме цього ми і хотіли досягти – широкого розголосу, залучення людей всіх поколінь. Тому, що це розповідь про добро і зло. І ці поняття зрозумілі в будь-якому віці. Ця експозиція об'єднала архівні матеріали Бахмутського краєзнавчого музею, роботи відомих українських фотографів-документалістів Костянтина і Влади Ліберових, Сергія Коровайного, Андрія Дубчака, Георгія Іванченка, відеоарт Михайла Алексеєнка, Клеменса фон Ведемейера. Запам'яталась історія, яку розповів фотограф Андрій Дубчак, який працював в Бахмуті до останнього: „Якось я запитав у дитини на ім'я Гліб, що він хоче на Різдво. Він відповів: „Електрогенератор“. Дитина не має хотіти на Різдво генератор. Так, дитина має хотіти дитячі іграшки, книги... Мене вразило фото Костянтина і Влади Ліберових, на якому зображений хрест на похованні із написом „Невідома жінка“. Тисячі наших людей, хто загинув у часи Другої світової, і чий імена ми не знаємо, і хто загинув від дій росіян під час цієї війни, хто лишився без могили або тільки з написом „невідомий“. Це про найстрашніше – про забуття. І ми маємо пам'ятати всіх, навіть, якщо їх імен ми не знаємо. Кожна робота, представлена на виставці, по-своєму торкається душі. Для мене ключовим об'єктом експозиції стала інсталяція Михайла Алексеєнка „Проліті сльози“. Це чорний басейн, який містився в середині залу. Якщо підійти близько, у воді відбиваються люди. Періодично в цей басейн падає крапля-сльоза і звук від її падіння чути в усій залі. Споглядаючи себе в тому чорному басейні пам'яті, я зрозуміла, як часто ми беззвучно кричимо в темряві про свій біль і як нам потрібно пам'ятати про тих, кого з нами вже немає. Важливо, що ми перетворили виставку на майданчик для дискусій, де виступали не тільки художники, чий роботи ми предста-

Експонати виставки.

вили. У нас були фахівці з міжнародного права, як Ірвін Котлер, представники Міністерства закордонних справ, Офісу генерального прокурора, які зараз в міжнародному суді доводять факти геноциду в Україні, скоєні росіянами, освітяни, історики, які говорили про те, як має змінитись викладання історії в українських школах та вишах. Ми завершили виставку музичним пам'ятним ритуалом на пошану всіх загиблих. Оформити музично допоміг прекрасний українській піаніст Євген Громов“.

Організатори мають надію, що виставку побачать в інших країнах світу, які допомагають Україні у цій страшній війні. Про це говорив у виступі на закритті експозиції заступник міністра закордонних справ України Євген Перебийніс:

„Збереження історичної пам'яті є важливою складовою гуманітарної політики України. Ми відповідаємо перед минулими та майбутніми

поколіннями за історичну справедливість. Це важливо й для того, щоб донести до світової спільноти правдиву інформацію про Бабин Яр, як символ Голокосту на українській землі. Ми думали, що ніколи більше на теренах України не повториться Геноцид, який був не лише в Бабиному Яру, але в багатьох районах, зокрема і в Бахмуті. На жаль, 24 лютого 2022 року Росія прийшла з війною і знову постраждали невинні люди, серед яких тисячі дітей. Тепер, як і в 1942 році, коли вбивали євреїв за те, що вони євреї, вбивають українців за те, що вони українці. Вбивають в Україні. Маю надію, що ця виставка фотографій, які розповідають про вбивство 3000 євреїв Бахмута в 1942 році та злочини в сьогоdnішньому Бахмуті, які коїть російська армія і який стоїть, бореться і обов'язково вистіщить, стала ще одним кроком до поширення правдивої інформації та посилом усьому світу про трагедію в Україні“.

Патріотичний забіг...

(Закінчення зі стор. 8)

Окрім патріотично налаштованих українців, у першому забігу взяли участь представники Посольства Великої Британії та військовий радник Посольства США, а спеціальним гостем був Джордж Лутц, засновник американської організації „Шануй і пам'ятай“ та організатор аналогічного всеамериканського забігу за загиблих воїнів.

У 2019 році Забіг відбувся в Києві на Трухановому острові та зібрав біля 300 учасників.

У 2020 році основний забіг пройшов у Межигір'ї, у забігу взяли участь 650 учасників. Одночасно забіг пройшов у дев'яти регіонах, де взяли

участь понад 900 учасників.

У 2021 році у Києві 1,200 учасників стартували з Майдану незалежності й пробігли Хрещатиком. Ще понад 7,000 взяли участь в усіх областях України.

У 2022 році Забіг пройшов в усіх областях України та 16 країнах світу.

Я вперше взяв участь в цій важливій події в пам'ять про молодого історика з Донецька, активного учасника Євромайдану і Революції Гідності Юрка Матушак. Він закінчив Донецький університет ім. Василя Стуса, очолював громадську організацію „Поштовх“, був лідером громадських патріотичних акцій в місті. В перших рядах добровольців пішов з визволяти рідний Донбас від московських зайд весною 2014 року. В серпні попав в Іловайський котел, де прийняв свою смерть.

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконують сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Reliable lady, 60y, from Ukraine will take excellent care of your loved ones. Great cook! References. Speaks Ukrainian. Live-in, tri-state area.
631-384-5947

АРКА

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, корали, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

UNION FUNERAL HOME
LYTWIN & GRILLO
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager
AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Вечір пам'яті Левка Лук'яненка

Вечір пам'яті Левка Лук'яненка (зліва): Вахтанг Кіпіані, Олена Лодзинська, Олесь Шевченко, Надія Лук'яненко, Йосип Зісельс.

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 25 серпня у столиці відбувся вечір пам'яті Левка Лук'яненка до 95-річчя „батька відновлення української незалежності“. 24 серпня йому виповнилося б 95 років. Він був співавтором тексту Акту (відновлення) проголошення незалежності України у 1991 році, що усе своє присвятив боротьбі за Україну.

Л. Лук'яненко народився в селі Хрипівці Чернігівської області. Пережив Голодомор. Його 15-річним мобілізували до Червоної армії наприкінці 1944 року, служив у Грузії та на Закавказзі до 1953-го. Після служби закінчив юридичний факультет Московського університету. Попри це, на Львівщині, куди його направили на „партійну роботу“, створив опозиційну до радянської влади Українську робітничо-селянську спілку, яка виступала за конституційне відокремлення України від СРСР.

У січні 1961 року Л. Лук'яненка засудили до розстрілу „за антирадянську агітацію та пропаганду“. 72 доби він провів у камері смертників. Вирок замінили на 15 років ув'язнення у таборі суворого режиму в Мордовії. Після повернення на волю 1976 року він долучився до заснування разом з Миколою Руденком і Оксаною Мешко Української Гельсінкської групи. Як наслідок – новий арешт і нове заслання. Політв'язнем у Радянському союзі був 27 років. 45 разів чинив супротив голодуванням, кидаючи виклик тоталітарній системі. У 1988 році нарешті вийшов на свободу і став одним із лідерів українського руху за відновлення незалежності України та створює першу

українську партію – УРП. У березні 1990 року його обрали народним депутатом Верховної Ради тоді ще УРСР. А 24 серпня 1991 року з його участю був написаний та ухвалений Акт проголошення незалежності України. І до останнього дня Л. Лук'яненко був активним і цілеспрямованим. У 2016 році частину своєї Шевченківської премії він виділив на будівництво храму святителя Миколая Чудотворця у селі Хотів на Київщині. Від початку російсько-української війни регулярно їздив на передову до наших захисників, а в останні дні працював над матеріалами для бійців. Л. Лук'яненко пішов із життя 7 липня 2018 року, похований на Байковому кладовищі у Києві.

На вечорі пам'яті в Інформаційно-виставковому центрі Музею Майдану поділилися спогадами дисиденти Йосип Зісельс, Олесь Шевченко, дружина Надія Лук'яненко, Вахтанг Кіпіані – журналіст-історик, нині військовослужбовець ЗСУ, Олена Лодзинська – завідувачка Музею шістдесятництва, Володимир Тилищак – заступник голови Українського інституту національної пам'яті, Віра Курико – журналістка, авторка книги „Вулиця причетних. Чернігівська справа Лук'яненка“, Олександр Ткачук – заступник голови Ветеранського об'єднання „Українська Гельсінкська спілка“, Сергій Неділько – військовослужбовець, член правління Молодіжного клубу „Джура“. Співорганізаторами вечора виступили – Український інститут національної пам'яті, Національний музей Революції Гідності, Музей шістдесятництва, Ветеранське об'єднання „Українська Гельсінкська спілка“.

На могилі Міхновського посадили квіти

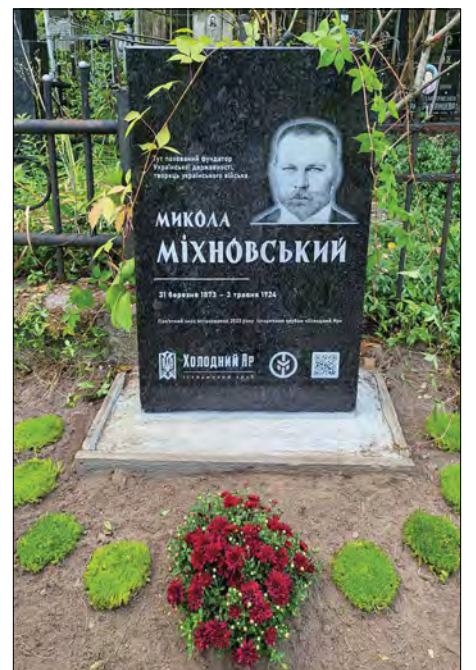
КИЇВ. – 1 вересня Марко Мельник і Надія Віннік посадили на могилі Миколи Міхновського квіти. Вперше за багато десятиліть.

2 вересня на могилі творця Української державності та українського війська урочисто відкрито меморіальну дошку. Вшанували батька української незалежності Історичний клуб „Холодний Яр“, видавництво „markobook“, редакція газети „Незборима нація“ та небайдужі українці.

На меморіальній плиті є посилання на працю „Самостійна Україна“ М. Міхновського та деякі інші його праці.

Місце відкриття меморіальної дошки – за кілька десятків метрів від пам'ятника М. Міхновському на центральній алеї Байкового кладовища в Києві.

Історичний клуб „Холодний Яр“

На могилі Міхновського

Загинули українські авіатори

29 серпня поблизу села Новоявленка у Краматорському районі Донецької області під час виконання бойового завдання впали два військові гелікоптери Мі-8. Загинули четверо пілотів і два авіатехніки. У Полтаві 1 вересня відбулося прощання з пілотами та техніками гелікоптерів Мі-8, які загинули на Донеччині.

Рідні, друзі, побратими проводжали в останню путь командира верто-

льота Віктора Опанасюка, командира ланки льотної ескадрильї Владислава Римаря, штурмана ланки Івана Ярового, льотчика-штурмана Валентина Воробця, старшого бортового авіаційного техніка Юрія Анісімова, старшого бортового авіатехніки Євгена Кисіля. Всі вони служили у 18-й авіабригаді ім. Сікорського.

Укрінформ

Пластове...

(Закінчення зі стор. 12)

керувала комендантка Ада Гельбіг. На Морському вишкільному таборі готували майбутніх виховників для морських таборів. Його комендантом був Стефан Слабійкий.

Після виховно-вишкільних і вишкільних таборів пластуни мали унікальну можливість взяти участь у

Міжкрайовій пластовій зустрічі (МПЗ), яка відбулася на оселі бойскавтів Beaumont у Rock Creek, Огайо. Темою зустрічі була „Будуймо велике завтра!“, а головним комендантом був Василь Літепло, ЛЧ. Особливістю МПЗ було те, що учасниками її були пластуни різних країв і різного віку. Табори закінчилися, пластуни поїхали додому, забравши з собою багато яскравих вражень, приємних спогадів, нових знань і вмінь.

Морський вишкільний табір

DNI PRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

НАШ АРХІВ: www.svoboda-news.com

Новий Міністер...

(Закінчення зі стор. 1)

ни. За словами міністра за час його роботи, військова допомога досягла 100 млрд дол., на озброєння Сил оборони взято понад 200 зразків західної зброї. За пів року зроблено запаси 200 тис. бронежилетів, 150 тис. шоломів. Поставили 1,5 млн зимової форми, 2 млн літньої форми.

Час прийняття в експлуатацію озброєнь скоротився з 2-3 років до 3-4 тижнів.

Прийнято в експлуатацію понад 30 моделей українських дронів.

„Ми розбудили безпековий аспект в Євросоюзі. Ми донори європейської безпеки“, – сказав О. Резніков і додав, що не всі країни НАТО досягли того рівня, на якому зараз є Україна.

Відповідаючи на питання про скандали при закупівлі курток і яєць, О. Резніков заявив, що правоохоронні органи всіх рівнів проводять перевірки. „Не існує ніяких кримінальних справ щодо цих фактів“, – сказав він і закликав дочекатися рішення суду.

У листопаді 2021 року замість генерал-лейтенанта Андрія Тарана на посаду міністра оборони призначили юриста О. Резнікова. Тоді головними плянами на посаді він оголосив викорінення корупції через введення електронних закупівель та активізацію співпраці з НАТО.

Після 24 лютого 2022 року кількість зброї та фінансів, необхідних ЗСУ, значно збільшилась. Для прискорення військової допомоги Україні з'явилися зустрічі у форматі „Рамштайн“. У них беруть участь понад 40 міністрів оборони з різних країн світу. Представляє Україну на цих зустрічах саме О. Резніков. Результатом цих зустрічей стало зокрема формування танкової та авіаційної коаліції.

У каденції О. Резнікова було кілька скандалів. Перший, коли видання „Дзеркало тижня“ опублікувало матеріал, у якому стверджувалося, що за участі Міноборони розкрадаються кошти на закупівлі харчів для ЗСУ. Так, за словами видання, відом-

ство законтрактувало яйця по 17 грн за штуку, тоді як роздрібна ціна в магазині була близько 7 грн за штуку. За даними видання ціни на найбільш ходові харчі в угоді Міноборони виявилися завищеними у 2-3 рази. Тоді кільком чиновникам оголосили підозру.

Наступний скандал також розпочався після розслідування „Дзеркала тижня“. Видання заявило, що Міноборони уклало контракт із турецькою фірмою на зимовий одяг. Ціна контракту, за даними журналістів, була втричі більшою за початкову вартість курток. А саме вбрання виявилось не зимовим, а літнім. Резніков зібрав пресконференцію, де показав куртки із тієї партії та пояснив, що вони не можуть бути літніми, адже „зимою, 140 тис. військових нам би про це сказали“.

Народний депутат від фракції „Голос“ Андрій Осадчук сказав на пресконференції: „Це була взагалі погана історія, коли надмірно медійна емоційність в обговоренні насправді досить дрібних питань створили дуже негативну ауру навколо міністра і Міноборони. Офіс президента був вимушений ухвалити таке рішення, але це точно не йде на користь українській обороноздатності й взагалі Україні в цій війні“.

Народний депутат зазначив: „Це перший із міністрів, який перед звільненням прийшов у Верховну Раду і мав звіт. Перший міністер за цю Верховну раду дев'ятого скликання і каденцію Зеленського, якого проводжали з оплесками. Я думаю, що це справедливо, але так само очевидно, що його команда і він особисто не змогли справитися з гучними, я думаю, не дуже підставними дискусіями, які були в соціальних мережах“.

Припускають, що 57-річний Резніков стане новим послом Києва в Лондоні, де у нього склалися добрі стосунки з високопосадовцями. Отримавши міжнародне визнання, він регулярно відвідував зустрічі із західними союзниками України та відігравав ключову роль в лобюванні додаткової військової техніки.

Укрінформ, Суспільне, „ВВС“

спільно з FSD (The Fondation Suisse de Deminage). Отримав знання про розмінування і зрозумів наскільки це нагальна проблема, яку ми маємо вирішувати. І тут може допомогти лише така глобальна організація, як „Ротарі Інтернешнл“. Тепер наша мета – це розмінування України. Вже зараз ми маємо велику підтримку серед друзів-ротарійців. Ми проводимо навчання, співпрацюємо з ДСНС по всій Україні. Є чітке порозуміння, виявлені ключові потреби, розроблена дорожня карта. В синергії з Міністерством оборони та ДСНС ми працюємо над „Mine Free Ukraine“. Нам потрібно, щоб світ знову почув нас і підтримав. Щоб на наших землях ми збирали щедрий урожай, а не міни“.

Неоніля С. Сохан 13.05.1926 – 03.09.2023

Неоніля С. Сохан (уроджена Мере-на), 97 років, з Моріставна, Нью-Джерзі, померла мирно 3 вересня 2023 року. Вона народилася в українській родині в Ставиші, Польща, 13 травня 1926 року. Світова війна вигнала її з дому. Вона закінчила середню освіту в таборі для переміщених осіб у Ландсгуті, Німеччина.

Неоніля була однією із засновниць Пластового куреня „Перші стежі“, заснованого 1947 року в Німеччині. Згодом у США вона очолила „Перші стежі“, була директором у 1952 році першого літнього табору пластових дітей на „Союзівці“ в Кергонксоні, Нью-Йорк, придбаній того року Українським народним союзом (УНС). Вона була колишнім провідником станиці Пласту в Джерзі Сіті, Нью-Джерзі, працювала кореспондентом, а потім генеральним секретарем, відповідальним за адміністрацію та архів Пласту США.

Неоніля працювала в адміністрації видавництва „Свобода“, обіймала кілька посад у Відділі 287 УНС, а також в Окружному комітеті відділів північного Нью-Джерзі УНС. Неоніля була також активною в Школі українознавства Джерзі Сіті, в тому числі

як її директор.

У 1989 році Неоніля заснувала та була багаторічною організаторкою і адміністраторкою „Табору пташат“ для дошкільнят, який щорічно проводиться під егідою Пластового куреня „Перші стежі“ на „Союзівці“. У 2006 році вона стала першою членкою новоствореного фонду „Спадщина“.

Неоніля була членкою Української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Випані, Нью-Джерзі, а раніше – Української католицької церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Сіті.

Її чоловік Володимир Сохан помер у 2001 році. У неї залишилися діти Романа Гадзевич і Тарас Сохан та онуки Маркіян і Павло Гадзевичі.

Замість квітів можна зробити пожертви на ім'я Неонілі „Скавтам для України“ поштою на Plast Conference Inc., P.O. Box 491, Princeton Junction, NJ 08550 (<https://aid.plastusa.org/plast-usa-aid-for-ukraine-scouts-for-ukraine-donate/>) або до Пластового табору „Вовча Тропа“ поштою Павлові Літепло, 960C Heritage Hills, Somers, NY 10589-3137 (VENMO:@vovcha-tropa, cell phone digits 3791).

У смутку повідомляємо, що 3 вересня 2023 року, проживши 97 років, відійшла у вічність

**св. п.
Неоніля Сохан**

колишня працівниця адміністрації „Свобода“.

Висловлюємо глибоке співчуття дітям Тарасові Соханові і Ромі Гадзевич з родиною з приводу сумної втрати – відходу у вічність їхньої матері, яка своєю багаторічною плідною діяльністю в українській громаді заслужила всебічну пошану.

Вічная пам'ять!

*Працівники Українського Народного Союзу
і тижневиків „Свобода“ і „The Ukrainian Weekly“*

Швайцарський...

(Закінчення зі стор. 4)

140 тис. квадратних кілометрів. Тобто в 20 разів більше. „Mine Free Ukraine“ – це масштабний проєкт, який здійснюється в Україні спільно з міжнародними організаціями та Державною службою України з надзвичайних ситуацій. Міжнародні донори, серед яких основне місце посідає саме Швейцарія, доставляють в Україну техніку та вибухозахисне екіпірування й спорядження. Починаючи від машин для розмінування до квадрокоптерів, обладнання магнетометром для виявлення вибухонебезпечних предметів. Я брав участь у навчаннях на Донбасі

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OXSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192
email: stankouna2@gmail.com

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unainc.org

KULINSKI MEMORIALS
809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835
Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

**Шановні читачі! Жалібні повідомлення
з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати
на електронну адресу відділу оголошень „Свободи“:
advertising@ukrweekly.com**

Іпотека від Кредитівки СУМА...

ЛЕГКО

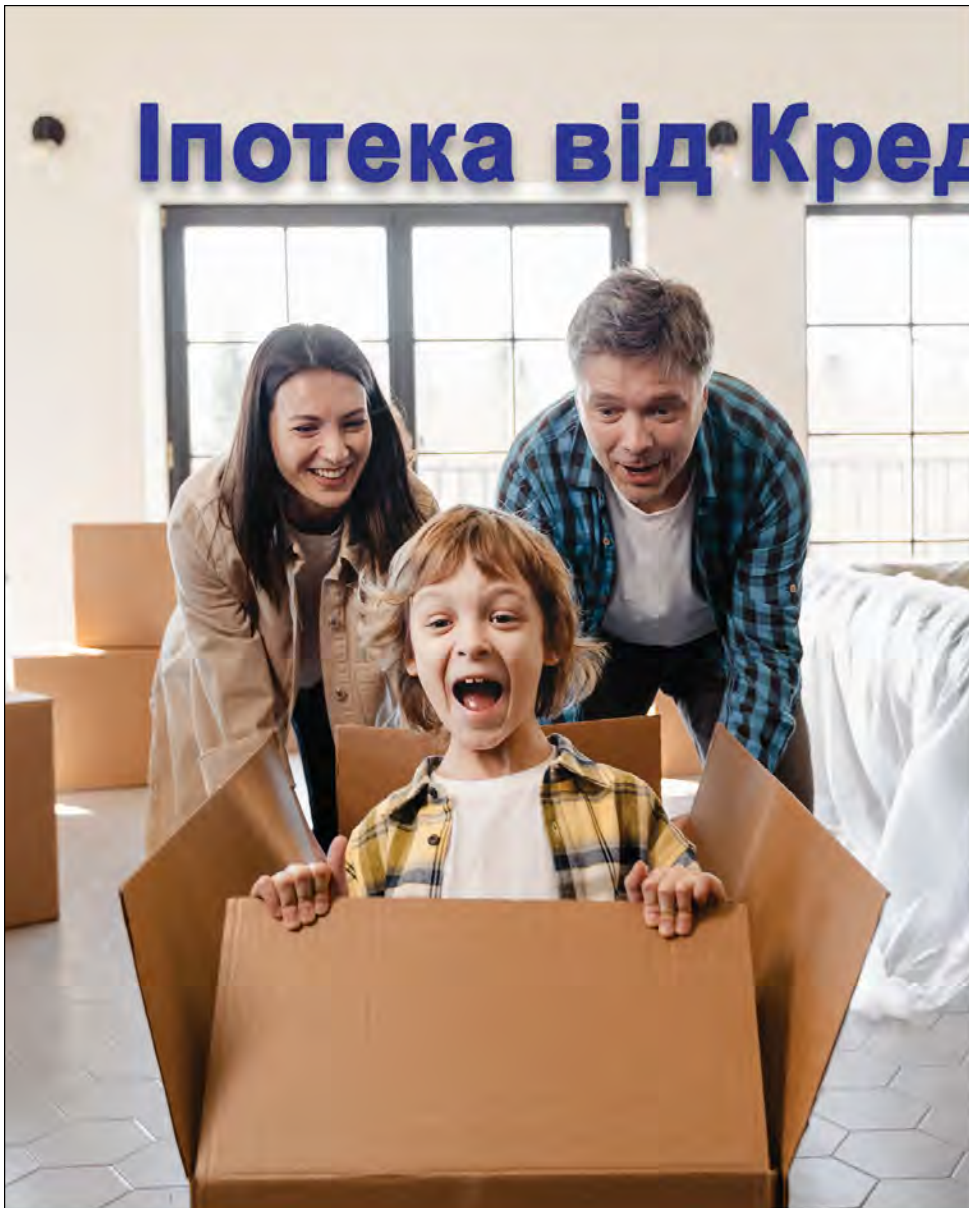
Особисто або дистанційно

ЗРУЧНО

Експертний супровід від кваліфікації до закриття

ШВИДКО

Працюємо за вашим графіком

“Ми були дуже задоволені чуйністю та професіоналізмом кредитного відділу СУМА. Протягом усього процесу ми працювали з ними дистанційно. Нам вдалося закрити протягом 45 днів, і вони доклали додаткових зусиль, щоб забезпечити це навіть тоді, коли несподівано виникли вимоги щодо закриття в останню хвилину. Ми найбільше задоволені послугами кредитування від початку до кінця.”

- Оріся та Кевін з РА

“Ми хотіли купити будинок... угода була чудовою, але нам довелося рухатися швидко, щоб не втратити його. Ми були здивовані тим, як швидко Марко і Христина відреагували, і наскільки легким і швидким був весь процес. Ми закрили протягом 45 днів. Відчуваєш себе справжньою родиною, завдяки SUMA.”

- Ігор з МА

5.750%*

7/1 Year Adjustable (6.897% APR)

6.750%*

30 Year Fixed (6.786% APR)

**Відскануйте QR
для найновішої
інформації**

**Зателефонуйте нам або надішліть SMS
914.220.4900**

**або надішліть нам електронний лист на
адресу memberservice@sumafcu.org
www.sumafcu.org**

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

SUMAFCU NMLS# 527694

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

* Rates as of 8/17/23. Subject to change without notice. Rates for 1 to 4 family owner occupied/condominiums/co-ops. Rate, points and APR may be adjusted based on several factors including, but not limited to, state of property location, loan amount, documentation type, loan type, occupancy type, property type, loan to value and your credit score. Your final rate and points may be higher or lower than those quoted based on information relating to these factors, which may be determined after you apply. The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

